

10 jaar Steunpunt
Vakantieparticipatie

10

Feest

Steunpunt Vakantieparticipatie
viert **tienjarig** bestaan!

Spaarplan

50 cent per dag voor
vijf dagen vakantie!

Dossier

Van bakstenen naar doelgroepen. Over de
ommezwaai van het **sociaal toerisme**.

‘Armoede is meer dan een
gebrek aan geld’

FEEST
NUMMER

toerisme
vlaanderen

‘De mooie verhalen, daar doen
we het voor. De moeilijke,
daar werken we aan.’

- Marianne Schapmans -

10

10 jaar lijkt lang als je ervoor staat, maar is zo voorbij gevlogen als je terugkijkt. Wat betekent 10 jaar voor het Steunpunt Vakantieparticipatie? Heel veel. De eerste stapjes, vallen, opstaan en vastberaden doorgaan ... We zijn intussen veel concrete verhalen later en hebben er veel uit geleerd.

Al van in het prille begin weten we dat discretie belangrijk is. Geen labels, geen speciale ingang of opzichtige formulieren. Een klantvriendelijk en warm onthaal zoals elke toerist het verdient.

De toerist met een kleine portemonnee is even divers als die met een grote beurs. Het is niet omdat je een krap budget hebt, dat je geen keuzevrijheid mag krijgen. Doorheen de jaren is het aantal partners in de toeristische sector gegroeid tot ver boven de 400. Allemaal bereid een sociaal tarief te hanteren. Wat kies je? Logeren in een B&B, hotel, vakantiecentrum, chalet, tent of wigwam? Alleen of in groep? Een paar dagen of een hele week? Of liever eerst een daguitstap proberen? Er is keuze uit events en toeristische attracties in heel Vlaanderen. De vakantieguides verzamelen het aanbod en de kortingen.

De keuze is groot en een deel van ieders vakantieverhaal. Kiezen, plannen, sparen, organiseren, aftellen... Begeleiders kunnen hierin helpen. Om hen te ondersteunen bouwen we het vormingsaanbod uit en verschijnen er allerlei publicaties.

De informatisering deed ons aan snelheid winnen. Maar zolang er een digitale kloof bestaat, zal onze fax, brievenbus, printer en telefoon niet aan belang verliezen. Voor elke vakantiewens zoeken we een oplossing. Met veel plezier zorgen we voor een extraatje op een huwelijksreis of zoeken we het beste verblijf voor iemand die revalideert of ziek is.

De mooie verhalen, daar doen we het voor.
De moeilijke, daar werken we aan.
Veel leesplezier,

Marianne Schapmans
Coördinator Steunpunt Vakantieparticipatie

GRATIS VAKANTIEMAGAZINE voor de **tiende verjaardag**
van het **Steunpunt Vakantieparticipatie** van Toerisme Vlaanderen

024

- 01 **Voorwoord Marianne Schapmans**
We doen het voor de mooie verhalen
- 02 **In dit nummer**
- 04 **Onze Visie**
20 redenen voor alle partners
- 08 **Onderzoek**
Vakantie is een werkwoord
- 17 **Column**
Gelieve er zo arm mogelijk uit te zien
- 18 **Vakantiegevoel**
5 vakantievragejes
- 23 **Zelf gezegd**
Toeristische partners aan het woord
- 33 **Vakantie verhalen**
3 vakantiegevoelers vertellen
- 42 **Test jezelf**
Welk vakantiegevoel ben jij?
- 44 **Gemeten**
- 47 **Opinie**
Mag het ook gratis?
- 48 **Perspectief**
'Niet alleen zonder vent,
ook zonder geld.'

12

Ontmoeting

Reportage in Planckendael. Enkele mensen die in armoede leven gingen in gesprek met de directeur.

36

Toekomstperspectief

"We zetten in op drempelverlaging, bemiddeling, begeleiding en vorming." Dubbelinterview met Peter De Wilde en Marianne Schapmans.

10

24 De tijdslijn

Meer dan een eeuw sociaal toerisme in een notendop.

30 In den beginne

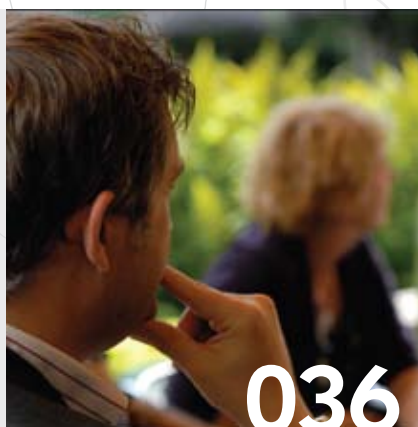
Een gesprek met de oprichters van het Steunpunt Vakantieparticipatie.

32 De minister

Een blik van minister Bourgeois op de toekomst van het Steunpunt Vakantieparticipatie.

012

036

DOSSIER: 10 jaar Vakantieparticipatie

Het Steunpunt Vakantieparticipatie zag het sociaal toerisme een nieuwe weg inslaan. Van een focus op gebouwen naar een doelgroepenbeleid in samenwerking met toeristische partners en sociale organisaties.

45 Het spaarplan

Het is niet evident om voor iets te sparen als er eigenlijk al niet genoeg geld is om de maand mee door te komen. Bedragen als 20 euro lijken nog net haalbaar. Maar hoe kom je aan 200 euro als je met een leefloon de touwtjes aan elkaar moet knopen?

ALLEMAALVAKANTIE!
2001-2011

03

Waarom is vakantie zo belangrijk voor ons? Waarom moeten de sociale sector en het beleid meewerken aan het recht op vakantie voor iedereen? En waarom zou elke toeristische speler in de brochure van het Steunpunt Vakantieparticipatie moeten staan met een forse korting?

Twintig redenen voor vakantie-gangers, toeristische partners, sociale organisaties én beleids-makers.

01 Een gezonde geest in een gezond lichaam

Bij positieve gedachten komt er een verjongingshormoon in ons lichaam vrij. Dankzij dit DHEA-hormoon stroomt er meer bloed naar de hersenen en wordt de hartslag regelmatig. Daar wordt ons lichaam gezond van. Na een positieve ervaring kun je ook beter nadenken. Je wordt er rustiger, creatiever, blijer en productiever van.

02 Maak alles nieuw!

Vakantie is ideaal om iets nieuws te proberen of een oude hobby vanonder het stof te halen. Het is een periode om na te denken over wat belangrijk is en waar je goed in bent. Vakantie is een tijd om nieuwe passies te ontdekken en te beslissen om je leven een andere richting en invulling te geven.

03 Voor al die slechte dagen ...

Wie terugdenkt aan een fijne vakantie, gaat vanzelf glimlachen. Een positieve herinnering zorgt voor een rustig en blij gevoel. Die mooie memoires zijn een steun en toeverlaat op moeilijke dagen. De wetenschap dat het ook anders kan. En de hoop dat er in de toekomst nog meer van die fijne momenten mogelijk zullen zijn.

04 Energie bijtanken

We kunnen niet constant alles geven. We kunnen niet altijd maar blijven gaan. Zelfs de beste batterijen vallen ooit eens stil. Dan moeten we even op adem komen. Energie bijtanken. Uitrusten. En onszelf even de tijd geven voor vakantie. Om de batterijen op te laden. En om er daarna weer met volle moed tegen te gaan.

05 Laat me de wereld zien

De wereld kun je tegenwoordig naar je woonkamer brengen. Met leuke reisreportages op televisie en in magazines. Met de bodemloze put aan informatie en beelden op het internet. Maar het is zoals met kookboeken: je moet het kunnen proeven om te weten waar ze zo enthousiast over zijn.

06 Een boost aan zelfvertrouwen

Een vakantie is een tijd om je grenzen te verleggen. Dat kunnen ook kleine stapjes zijn in het onbekende. Zoals het openbaar vervoer nemen, de weg vragen, foto's nemen, onbekende gerechten proeven, een uitstap boeken. Op een relaxte manier doe je een heleboel vaardigheden op, die ook in het leven van alledag bruikbaar zijn.

20 REDENEN

Een tijd om je leven een andere richting uit te sturen.

2

Je biedt zoveel meer dan korting. Je geeft mensen kansen en keuzes.

8

Ervaringen opdoen. Een stapje in de wereld zetten. Het zorgt voor de juiste bagage.

5

Het Steunpunt Vakantieparticipatie deelt geen geld of gratis vakanties uit. Het motiveert de commerciële partners en zet krijtlijnen uit.

17

Mensen die een leuke tijd hadden, vertellen dit aan vrienden en familie. Die reclame zorgt voor een domino-effect.

10

Zelfs de beste batterijen vallen ooit eens stil.

4

07 Wij zijn familie

Tijd voor mekaar zonder de beslommeringen van elke dag. Een wandeling met je partner, een spelletje spelen met de kinderen, een dagje uit om nooit meer te vergeten. Het is belangrijk om als gezin samen leuke dingen te beleven. Om nog lange tijd op terug te kijken en over na te praten.

VOOR DE TOERISTISCHE PARTNERS

08 Een nieuwe doelgroep

Dankzij het Steunpunt Vakantieparticipatie word je gevonden door een compleet nieuwe doelgroep. Er zijn een heleboel mensen in Vlaanderen die jouw attractie of verblijfplaats kunnen ontdekken. Het gaat om mensen die anders niet kunnen komen. Een surplus dus op je bestaand publiek.

09 Een ethische ondernemer

Je biedt uiteindelijk zoveel meer aan dan korting. Je geeft mensen kansen en keuzes. Je werkt mee aan een warmere samenleving. En je laat aan de buitenwereld zien dat je een ethisch verantwoorde onderneming runt. Dat zorgt voor een goed imago en een solidaire uitstraling. En dat heeft ook een positief effect op je personeel en de andere klanten.

10 Het domino-effect

Mensen die een leuke tijd hadden, komen terug. Ze vertellen over hun vakantie aan hun vrienden en familie. Ze geven jouw adres door. Maar ook de sociale begeleiders, dienstverleners en vrijwilligers die op vakantie gaan met mensen in armoede, komen naar jouw attractie of verblijfplaats. Zij komen misschien in hun privétijd nog eens terug aan het gewone tarief.

11 Fantastische reclame

Een groeiend aantal mensen leren jouw attracties, logies of organisatie kennen. Deze grotere bekendheid zorgt voor een hoger aantal bezoekers. Want mond-tot-mond-reclame blijft nog altijd de beste formule om mensen enthousiast te krijgen en volk naar je toe te lokken.

12 Alleen maar extra

Als je de prijs extra laat zakken op minder drukke momenten, dan vormen de vakantiegangers van het Steunpunt Vakantieparticipatie de perfecte aanvulling voor het laagseizoen. Anders blijven die bedden toch leeg. De meeste attracties bereiken ook bijna nooit het maximum van hun capaciteit. Tien mensen aan de helft van de prijs brengt nog altijd meer op dan 5 mensen die niet komen omdat ze de volle pot niet kunnen betalen.

VOOR DE BELEIDSMAKERS

13 Want het is een recht

Het Steunpunt Vakantieparticipatie gaat de strijd aan tegen armoede en uitsluiting en wil dat zoveel mogelijk mensen in ons land gebruik kunnen maken van het recht op vakantie. Armoede toelaten in Vlaanderen is een schending van de mensenrechten. Bestrijding van armoede is een zaak van elk beleidsdomein.

14 Veel meer dan geld

Armoede is zoveel meer dan geen geld hebben. Het is een netwerk van sociale uitsluiting. Het is dat spinnenweb dat we moeten ontwarren. Vanuit elke invalshoek moeten de muren rond mensen in armoede afgebouwd worden. Toegang tot vakantie is daar één van.

15 Positieve effecten

Vakantie heeft een enorm positief effect op mensen in armoede. Iemand die zich gewaardeerd voelt, kijkt positief naar de samenleving. Iemand die zich goed in z'n vel voelt, functioneert beter en heeft minder medische klachten. Een vakantie is een leerproces, een stimulans en een motivatie.

16 Warme samenleving

Het Steunpunt Vakantieparticipatie werkt mee aan een warmere samenleving, waar iedereen zijn plaatsje verdient. En waar iedereen ook mag genieten en plezier maken, zelfs al hebben ze het financieel wat krappere. We gaan voor inclusie waar mogelijk, maatwerk waar nodig.

17 Hefboom

De overheid deelt geen geld of gratis vakanties uit. Het Steunpunt Vakantieparticipatie is er om de commerciële spelers te motiveren en om ervoor te zorgen dat hun sociale tarieven gecommuniceerd worden naar de juiste mensen. Door deze samenwerking kunnen ze enorm veel bereiken met weinig middelen. Naast een hefboom zijn ze ook een kenniscentrum.

VOOR DE SOCIALE ORGANISATIES

18 Voor de leden en cliënten

De sociale organisaties moeten zelf geen kortingen meer vragen voor hun leden of cliënten. Ze kunnen gewoon gebruik maken van de afspraken die gemaakt worden door het Steunpunt. De maatschappelijk werker kan zich focussen op zijn rol als begeleider, supporter of organisator.

19 Een leuk programma

Organisaties die activiteiten organiseren voor maatschappelijk kwetsbare groepen kunnen dankzij het Steunpunt Vakantieparticipatie hun aanbod diverser maken en hun uitstapjes goedkoper aanbieden. Ze kunnen zelf selecteren wat het best bij hun organisatie past.

20 Sterke organisaties

De leden van je organisatie krijgen de kans om elkaar beter te leren kennen. Ze maken samen dingen mee, gaan op uitstap, sparen samen voor een vakantie. Dat maakt de organisatie sterker. Maar ook de individuele leden. 🦋

‘Als ik terugdenk aan mijn jeugd, herinner ik mij weinig. En wat ik op school leerde, weet ik al helemaal niet meer.

Maar mijn vakanties,
die herinner ik me allemaal.
Die draag ik in mijn hart’

(Jacques, 77 j.)

ALLEMAAL VAKANTIE!
2001-2011

Om het recht op vakantie voor iedereen mogelijk te maken, hebben we bewijzen en cijfers nodig. Over de positieve effecten en de noodzaak ervan.

Dr. Lynn Minnaert en Marjan Moris zijn twee Vlaamse onderzoekers die zich al jaren verdiepen in de thematiek. Wij vroegen hen naar de resultaten.

TIE is een werkwoord

Een vakantie doet deugd.

Je keert terug met nieuwe plannen, vol energie en zelfvertrouwen. Je hebt eventjes zorgeloos kunnen genieten en nu zit je weer boordevol goesting om er terug in te vliegen. Voor mensen in armoede kan een vakantie een enorme boost geven en zelfs een andere wending aan hun situatie.

Uniek in de wereld

Dr Lynn Minnaert vertelt ons met trots dat het Steunpunt Vakantieparticipatie vaak aangehaald wordt als beste leerling van de klas. "Dit Vlaams model is uniek in de wereld. Geen enkel ander Europees land is er in geslaagd om zoveel privé-bedrijven op vrijwillige basis te engageren voor het recht op toerisme. Daarnaast is het een belangrijke troef dat het Steunpunt zo dicht bij de doelgroep staat. Ze bieden niet alleen korting aan, maar ook een luisterend oor. Want vakantie moet niet alleen goedkoper worden, maar ook laagdrempelig. Als mensen in armoede met twijfels of vragen zitten die ze aan niemand durven stellen, kunnen ze daar in het Steunpunt mee omgaan."

De rechtstreekse lijn

"Het Steunpunt kent haar doelgroep. Er wordt elk jaar een forum georganiseerd waarop alle partners en vakantiegeïnteresseerden welkom zijn. Om ideeën te geven en hun mening te uiten. Dat zorgt voor een boeiende wisselwerking," zegt Dr. Lynn Minnaert. "Het rechtstreeks contact bij het boeken van de vakantie is van groot belang om de angst weg te nemen. Want het is vaak nog een onbekende wereld. Wat mogen ze van hun verblijfplaats verwachten? Hoe kunnen ze de tickets regelen? Wat moet er allemaal mee? Waar zal de bus hen afzetten? En wat doen mensen eigenlijk op vakantie? Het Steunpunt kent hun vragen en de geruststellende antwoorden."

Gezinsreünie

"Zelfs een gezin dat samenwoont, kan uit elkaar groeien. Omdat ze zo weinig dingen samen doen. Op vakantie worden de banden onder gezinsleden opnieuw versterkt. Je leert elkaar opnieuw kennen. Op een andere manier dan in de alledaagse routine. Voor een gezin is het belangrijk om samen leuke dingen te beleven. Het zijn die positieve herinneringen en verhalen die een sterke band smeden."

Wondermiddel

"Het is natuurlijk niet zo dat alles plots magisch beter wordt na een dagje pretpark of een paar dagen vakantie. Maar het is wel een weg naar meer zelfvertrouwen. Want met elke positieve ervaring vallen angsten weg en groeit het geloof in jezelf. En dan is die cruciale stap naar een opleiding of een job plots al heel wat kleiner geworden."

Wie niet geprikkeld wordt,
valt vanzelf stil. Gewoon eens
een paar dagen die er niet uitzien
als alle vorige. Dat geeft kracht.

Mentale stimulans

Volgens Dr. Lynn Minnaert is het ook belangrijk om mentaal gestimuleerd te worden. “Een leven in armoede kan enorm beperkend zijn. Buitenkomen staat bijna synoniem voor geld uitgeven. Dus blijven mensen met een kleine portemonnee veel thuis. Maar een leven aan de keukentafel of voor de tv is niet echt enthousiasmerend. Wie niet geprikkeld wordt, valt vanzelf stil. Daarom zorgt een vakantie vaak voor een geweldige energieboost. Eindelijk nog eens een paar dagen die er niet uitzien als alle vorige.”

De moeite waard

“Ze moeten wel soms dapper zijn om op vakantie te durven vertrekken. Met hun kleren in een plastic tas van de Aldi omdat ze geen koffer hebben. Of vanuit Limburg met de Lijn-bus naar de kust omdat ze geen treinticket kunnen betalen. En nog altijd met het risico om bekeken of veroordeeld te worden. Want sommige Vlamingen zijn erg kritisch voor mensen die in armoede leven. Waarom hebben die nu ook nog een vakantie nodig?” aldus Lynn Minnaert.

Geen werk, geen vakantie

Ook Marjan Moris van de KULeuven heeft met haar recent onderzoek gemerkt dat we nog niet iedereen in Vlaanderen overtuigd hebben van het recht op vakantie. “Ze zien er niet altijd het nut van in. Ze vinden dat we mensen in armoede niet zo moeten verwennen. Of dat we ons belastingsgeld wel voor iets beters kunnen gebruiken. Het is niet alleen de mening van de gewone Vlaming, maar evengoed van sociale dienstverleners of toeristisch onthaalpersoneel. Ze gedragen zich wel professioneel, maar hebben een slechte houding. Het probleem is dat vakantie nog altijd gekoppeld wordt aan arbeid. Het dient om uit te rusten van het harde werk.”

Leerkansen

“Maar een vakantie vraagt heel wat vaardigheden, die ook in het dagelijks leven belangrijk zijn. Je moet sociaal zijn, op

voorhand plannen, je gezin organiseren, de uitstap boeken en het transport regelen. Het haalt mensen in armoede dus niet alleen uit hun isolement, maar het biedt ook enorm veel leerkansen. Maar het zorgt er ook voor dat je erbij hoort. In onze maatschappij zijn uitstapjes en vakanties heel normaal geworden. Als je nooit ergens naartoe gaat, moet er wel

‘Op voorhand plannen,
organiseren, de uitstap boe-
ken en het vervoer regelen.
Vakantie is niet alleen ontspan-
nen maar ook inspannen.’

iets mis met je zijn. Mensen in armoede voelen die druk. Ze voelen zich bijvoorbeeld pas geslaagd als ouder als ze hun kinderen in de zomer ook een geslaagde vakantie kunnen geven,” legt Marjan Moris uit.

Niet voor ons

Volgens Marjan Moris is nog veel werk aan de beeldvorming. “In de media zie je nooit iemand die niet werkt op vakantie gaan of genieten. Dus past het ook niet bij het beeld dat mensen in armoede van zichzelf hebben. Ook allochtonen of rolstoelgebruikers voelen zich nooit persoonlijk aangesproken door de reclameboodschappen van de toeristische sector. Dus groeit bij die groepen al snel het idee dat vakantie niets voor hen is. We hebben daarover eens een typisch gesprek gehad met een vrouw en haar kleinzoon. De jongen vertelde dat hij graag eens op vakantie zou willen. Waarop zijn oma afkeurend en verbaasd reageerde. Ze kon zich niet voorstellen waar hij dat idee vandaan haalde. Hun familie had het al generaties lang moeilijk om de eindjes aan elkaar te knopen. Zij vond niet dat vakantie iets voor hen was.”

Het goede voorbeeld

“We hebben de middenveldorganisaties nodig om de mensen actief aan te spreken en hen eventueel een eerste keer

op weg te helpen. Zo organiseert de moslimorganisatie Voern regelmatig uitstapjes voor vrouwen. Om een weekendje te gaan shoppen in London bijvoorbeeld. Dit soort organisaties moeten we versterken, want daar zit enorm veel potentieel in. Daarnaast hebben we nood aan rolvoorbeelden in de media. BV's of personages in series waar de doelgroep zich mee kan identificeren. Een alleenstaande moeder uit een soap die het niet breed heeft, maar die bijvoorbeeld wel eens een vakantie organiseert voor haar gezin. Zo'n voorbeeld hebben we soms nodig om te beseffen: hey, dat kan ik ook!" aldus Marjan Moris.

‘We verwachten van alle mensen dat ze meekunnen in onze maatschappij. Maar dan moeten ze ook gelijkaardige leerprocessen en ervaringen hebben.’

Ervaring voor het leven

“We staan er niet altijd bij stil hoe belangrijk onze vakanties zijn geweest voor onze eigen ontwikkeling. Ik zat bijvoorbeeld bij de Scouts, waarmee ik regelmatig op weekend of op kamp ging. Ik leerde kamperen, het openbaar vervoer nemen en een paar dagen mijn plan trekken met de inhoud van mijn rugzak. Daarna heb ik ook nog altijd tijd en geld kunnen vrijmaken om te reizen. Dat zorgt er bijvoorbeeld voor dat ik vloeiend Frans en Spaans spreek. En dat ik heel wat mensen ken. We verwachten van alle mensen dat ze meekunnen in onze maatschappij. Maar dan moeten ze ook dezelfde leerprocessen en ervaringen kunnen meemaken.” 🦋

INFO

Toerisme Cahier: Iedereen verdient vakantie, 2009
bestellen: www.vlaanderen.be/publicaties

voor een koffer
zorgen en een
inpaklijstje

een spaarplan
opstellen want
buitenkomen is
geld uitgeven

een regenplan
voorzien

betalbaar transport
zoeken om op je
bestemming te geraken

nadenken welke
extraatjes je je
kan permitteren

twijfelen, rekenen
vragen hebben:
vakantiestress!

activiteiten verzinnen
en nagaan hoe
je je verplaatst op
je bestemming

bouwen aan je
familienest,
samen dingen doen

herinneringen
ophalen

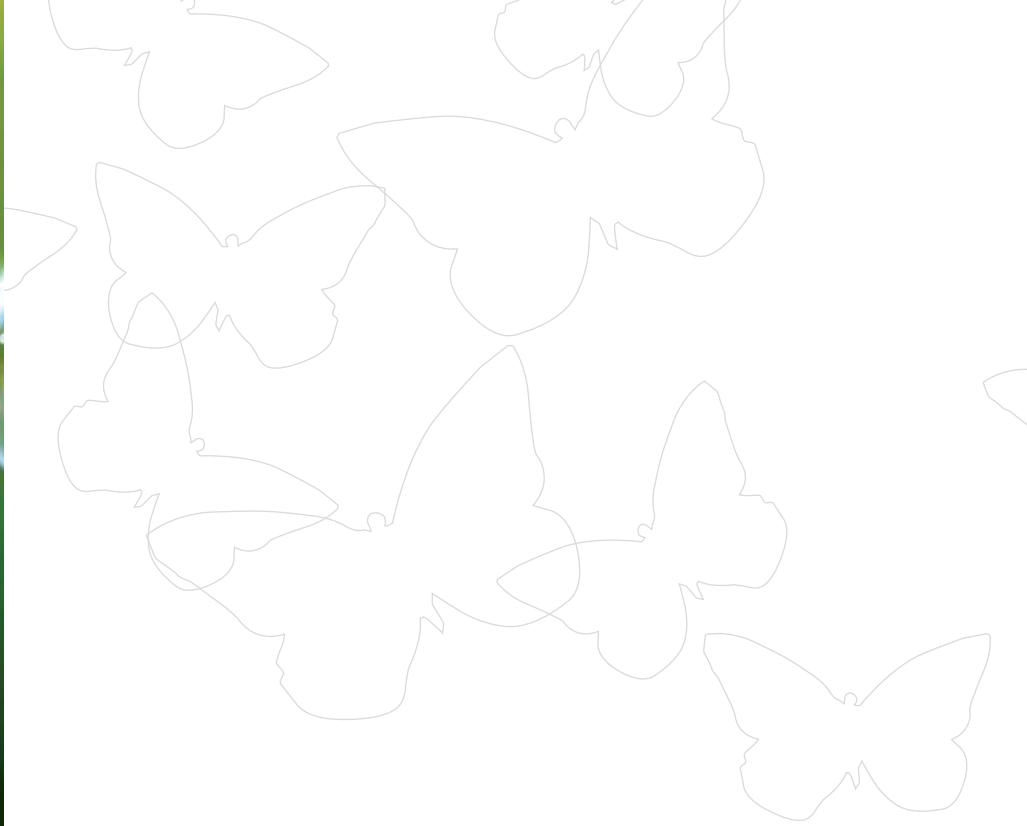
bellen, vragen stellen,
afspreken, noteren

DAGUITSTAPPEN

zie brochure 'Daguitstappen'

boek online: www.vakantieparticipatie.be

De dierentuin sprong tien jaar geleden vol enthousiasme op de kar van het Steunpunt. Vandaag is de Zoo van Antwerpen samen met Planckendael de koning van de daguitstappen. Enkele mensen die in armoede leven, gingen in gesprek met de directeur.

VRIJ MENS

**“Hier voel ik me weer een vrij mens.
Geen sukkelaar. ”**

In gesprek met de directeur.

Op 9 september 2010 ontmoetten **Danny, Nadia, Peter, Swa, Johnny, Frieda, Carine en Patrick** elkaar aan het station in Mechelen. Voor een dagje Plankendael. Niet alleen om de dieren te begroeten, maar ook voor een gesprek met Dries Herpoelaert, de nieuwe directeur van de Antwerpse Zoo en dierenpark Planckendael.

NADIA: 'Ik durf weer genieten en kan weer zorgeloos lachen. Eindelijk voel ik me weer een normaal mens.'

DANNY: 'De meeste parken zitten met hun entree nog steeds boven de 15 euro. Die drempel is nog te hoog.'

Een ontmoeting tussen de grootste aanbieder en enkele gebruikers van het Steunpunt Vakantieparticipatie. Het weer is niet waar iedereen op hoopte, maar wel typische Belgisch: bewolkt met buien. De kapitein verwelkomt het gezelschap op de boot en brengt hen van het station naar de dierentuin. Er valt veel te vertellen. Ze weten waarover ze praten. Iedereen kent armoede van dichtbij.

Dries Herpoelaert ontvangt de groep met taart en koffie. De hoge bezoekersaantallen maken hem trots. "Als je gewoon in het park rondloopt, weet je natuurlijk niet wie er met korting is gekomen en wie er de volle pot heeft betaald. Het is pas bij het zien van de cijfers, dat ik beseft voor hoeveel mensen we de drempel voor een bezoekje kunnen verlagen."

Die cijfers zijn alleen maar spectaculair te noemen. Met in 2010 bijna 24.000 bezoekers voor de Zoo van Antwerpen en 9000 voor Planckendael deelt de organisatie heel wat tickets uit aan een gereduceerd tarief. "En dat mogen er zeker nog meer worden. In onze dierentuinen is plaats voor iedereen."

De twee parken zijn in topvorm en zetten ons land regelmatig in rep en roer met de geboorte van een nieuwe olifant of een andere exotische soort. Maar al die media-aandacht is niet de enige verklaring voor hun succes. Het is ook de royale korting die veel mensen in armoede over de streep trekt. Want zij betalen slechts een derde van de prijs voor een dagje dierentuin. "Dat is zowat de grens van ons budget voor een daguitstapje. Want daar komt natuurlijk ook nog transport en eventueel iets om te eten of drinken bij. De meeste parken en attracties zitten met hun entree nog steeds boven de 10 of zelfs 15 euro, zelfs al geven ze ons vijftig procent korting. Probeer zo'n bedrag maar eens bij elkaar te krijgen voor je gezin

‘Soms voelen wij ons ook opgesloten.
Net als uw beesten. We zitten vast,
we durven niet buitenkomen.’

als je moet rondkomen met 50 euro per week.” De directeur kijkt bezorgd naar zijn tafelgenoten. “Vijftig euro per week? Dat is inderdaad bitter weinig.

DRIES: ‘Ik wil geen applaus. Het is niet meer dan onze maatschappelijke plicht om korting te geven.’ FRIEDA: ‘Voor sommigen blijft de drempel toch te hoog.’

Dan kan ik me voorstellen dat er weinig budget overblijft voor cultuur, vrije tijd of ontspanning.” Zijn gasten schudden het hoofd. “Meneer, ik moet weken aan een stuk sparen voor een dagje dieren-tuin. Maar ik probeer het toch elk jaar te doen. Want het doet enorm veel deugd om hier te rond te wandelen, tussen al die andere bezoekers die zich een dagje komen ontspannen. Dan voel ik me weer een normaal mens en geen arme sukkelaar.”

De discretie is duidelijk iets wat hoog in het vaandel wordt gedragen. “Niemand weet dat we korting krijgen. Alle vakanties en daguitstappen met het Steunpunt worden heel subtiel geregeld. Zodat we precies dezelfde behandeling krijgen als de andere be-

zoekers. Je moet dus nooit langs een speciale kassa of aan de manager gaan uitleggen hoe arm je wel bent. Dat is wel enorm belangrijk, anders zou ik niet

durven komen.” Is het dan alleen maar de lage prijs die jullie naar de dierentuin lokt, wil Dries Herpoelaert nog weten. “Nee hoor. We vinden uw dierentuinen ook echt fantastisch. Arme mensen houden enorm veel van dieren. Want zij maken geen onderscheid en vellen geen oordeel. Heel wat mensen in armoede hebben een kat of een kanarievogeltje in huis. Dieren zijn zielsverwanten. Want soms heb ik ook het gevoel dat ik vastzit in een kooi. Net als uw beesten.”

Dries Herpoelaert luistert begripvol. “Daarom zetten wij onze deuren met veel plezier wagenwijd open. Om alle mensen de kans te geven op een leuk dagje uit. Want het is toch niet alleen geld en winst dat telt. En ik moet toegeven dat het ook goed is voor de uitstraling van de dierentuin. Want jullie komen allemaal thuis met een positief verhaal over de Zoo of Planckendael. Dat maakt ons sympathiek bij de Vlamingen.”

De stap naar buiten zetten is voor iemand in armoede soms een heel grote stap. “Je zit met zoveel vragen. Hoe moet je tickets regelen? Welke trein of bus heb je nodig? Hoe kom je voorbij de kassa van de dierentuin? En mag je eigenlijk wel je eigen lunch en drank

MEER VERHALEN?

van de toeristische partners op p. 25
van vakantiegangers op p. 35, 36, 37

‘Ik wil niet dat u aan mij kunt zien dat ik arm ben. Daar doe ik echt mijn best voor!’

meebrengen? Het mag voor de meeste mensen misschien heel evident lijken, maar waar wij krijgen daar stress van. Omdat we ook niet veel gewend zijn, natuurlijk. Maar met elke uitstap, brokkelt die angst verder af en neemt je zelfvertrouwen toe.”

Naast de praktische uitdaging van een uitstap of vakantie, is er ook nog het camouflageprobleem. “Ik wil niet dat u aan mij kunt zien dat ik arm ben. Daar doe ik echt mijn best voor, zeker als ik ergens naartoe moet. Die chique madams zullen nooit merken dat ik aan mijn tweedehands outfit maar 15 euro heb uitgegeven. Ik kan er perfect naast gaan zitten.”

Daarop reageert de directeur heel gevat: “Die chique madams kunnen ook niet elke dag gaan shoppen, hoor. Als je zelf niet in een vakje gestopt wil worden, mag je dat omgekeerd ook niet doen. Zij, de rijken die zagezegd alles hebben en wij, de armen die tevreden moeten zijn met de afdankertjes. Jullie stigmatiseren net zo hard.”

Volgens Dries Herpoelaert zou het daarom goed zijn om elkaar wat beter te leren kennen. “Want alleen dan vallen vooroordelen weg en kan er meer begrip groeien.”

Dat is ook met deze ontmoeting gebeurd. De directeur van de dierentuin is meer dan ooit overtuigd van zijn inspanningen. “Het is niet meer dan onze maatschappelijke plicht. Maar ik ben wel trots dat we er zoveel mensen mee bereiken.” 🦋

JOHNNY: ‘Mensen in armoede houden van dieren. Zij maken geen onderscheid en vellen geen oordeel.’

SWA: ‘Er zijn zoveel praktische vragen. Je weet niet hoe het moet, want je bent nog nooit op stap geweest.’

CARINE en PATRICK: ‘In het begin is het stresserend, maar met elke uitstap neemt je zelfvertrouwen toe’.

Gelieve er

ZO ARM MOGELIJK

uit te zien!

Danny Horemans ,
ervaringsdeskundige in de armoede
www.armoede-in-zicht.be

Het is enorm vervelend dat mensen met een kleine portemonnee er niet altijd extreem arm uitzien. Want het Steunpunt Vakantieparticipatie vraagt intussen al tien jaar korting voor de armen. En daarvan wordt bij de wel-doeners niet verwacht dat ze een gsm hebben, een auto, deftige kleren of een trendy kapsel.

Dus krijgen ze op het bureau in Brussel wel eens te horen dat de vakantiegan-gers er veel te welvarend uitzien. Te we-nig afgewassen kleren. Een chronisch gebrek aan hongerige blikken. En ze zien er ook allemaal verdacht fris ge-wassen en gekamd uit. Dat kunnen geen échte armen zijn.

Maar de verbaasde recepti-oniste die verwilderde clo-chards en verwaarloosde kinderen had verwacht, zou eens moeten weten hoe hard die mensen hun best hebben gedaan om hun ar-moede te camoufler-en en perfect bij de rest van het publiek te passen. Al was het maar voor één weekje per jaar. Al was het maar alleen op vakantie.

En zo gaan ze op zoek naar een auto om te lenen en een koffer om te gebrui-ken. Ze vertrekken op hun paasbest, met de meest modieuze outfit die ze in de rekken van de kring-

loopwinkels konden vinden. Met een gsm waar al lang geen belwaarde meer op staat. Maar zolang je de mensen een telefoonnummer kunt geven, valt dat natuurlijk niet meteen op.

De kinderen kijken al maanden uit naar deze uitstap. Het is een zoethoudertje geweest tijdens al die harde maanden van afwijzing. Nee, je krijgt geen com-puter. Nee, jij gaat niet met je vriendin-netjes paardrijden. Eindelijk is het eens ja. Na wekenlang sparen is het dan meteen ook joepie. Want niets zo heer-lijk als die kinderoogjes zien glimmen van de pret. Met een ijsje op het strand. Of vol verwondering in een pretpark. Op zo'n moment voelt iedere vader of moeder zich als een koning zo rijk, ook diegene die korting hebben gekregen. En dat terwijl ze er juist heel arm moe-ten uitzien. Zo vervelend.

We hebben nu eenmaal een beeld van onze armen. Maar het gros van die 800.000 Vlaamse armen loopt niet te koop met zijn problemen. Zij zitten gewoon samen met u op de bus, lopen naast u in de supermarkt, werken mis-schien zelfs voor hetzelfde bedrijf. Ze willen vooral niet als sukkelaar gezien worden. Medelijden hoeft niet, maar wat begrip zou wel fijn zijn.

Het Steunpunt Vakantieparticipatie heeft de afgelopen tien jaar dan ook niet alleen maar daguitstappen en va-kanties helpen organiseren. Ze werken in Vlaanderen ook aan dat begrip. En dat hebben we keihard nodig.

DANNY

VAKANTIE !?

vraagjes

We gingen op stap met enkele vakantie-vraagjes en spaarden kracht nog moeite om een heel **divers publiek** te bestoken met onze vijf vragen. We kregen lange, korte, poëtische en grappige antwoorden. Lees onze selectie van antwoorden op volgende vragen:

VRAAG 1 Waar ligt jouw favoriet plekje in Vlaanderen? **VRAAG 2** Hoe belangrijk is vakantie voor jou? **VRAAG 3** Wat mag er zeker niet ontbreken in jouw bagage? **VRAAG 4** Wat is jouw mooiste vakantieherinnering? **VRAAG 5** Wat vind je stresserend aan vakantie?

‘Het zijn de mensen die je vakantie maken. Niet zozeer de luxe of de bestemming!’

‘Je zorgen eens kunnen achterlaten.’

‘Eens nadenken over je keuzes en prioriteiten in het leven.’

FAVORIET PLEKJE? De Nekker, een zwembad in Mechelen. **BELANGRIJK?** Ik was bijna vergeten hoe fijn het is om op vakantie te zijn. Vroeger nam ik het vliegtuig naar de zon. Dit jaar zat ik met mijn vriendinnen op een camping aan de Vlaamse kust. Het was uiteindelijk even plezierig. Het zijn de mensen die je vakantie maken. Niet zozeer de luxe of de bestemming. **IN JE BAGAGE?** Mijn badpak. **VAKANTIESTRESS?** Het transport regelen. Eén van mijn vriendinnen zit in een rolstoel. Dat maakt het natuurlijk alleen maar ingewikkelder.

Nadia, vakantiegevoel

BELANGRIJK? Het is iets om naar uit te kijken, een mogelijkheid om op adem te komen en bij te tanken, nieuwe mensen te ontmoeten of juist een andere kant te zien krijgen van mensen waar je dagelijks mee optrekt. Het is een moment om alles eens vanuit een ander perspectief te bekijken. **IN JE BAGAGE?** Fototoestel.

Thea Joldersma, Family Holiday Association

FAVORIET PLEKJE? Zomerbar van Zomer Van Antwerpen.

BELANGRIJK? Een ideale manier om er helemaal tussenuit te zijn en nieuwe indrukken op te doen. Zowel op het vlak van cultuur en natuur, maar natuurlijk ook die kleine lokale gewoontes. **IN JE BAGAGE?** Een zakmes, een fototoestel en een boek. Maar natuurlijk ook mijn bankkaart.

Anne Smits, Steunpunt Vakantieparticipatie

'Transport regelen.'

FAVORIET PLEKJE? Het Heuveland. Zowel de landschappen als de couleur local van de plattelandsbevolking. **BELANGRIJK?** Het is belangrijk dat ik mijn werkzorgen eens achter me kan laten, al blijf ik in Vlaanderen nog altijd een beetje aan het werk. **IN JE**

BAGAGE? Ik heb vrij weinig nodig.

Maar een fototoestel moet zeker mee. **VAKANTIESTRESS?** Op het laatste moment de valies nog moeten pakken.

Luc Gobin, Toerisme Vlaanderen

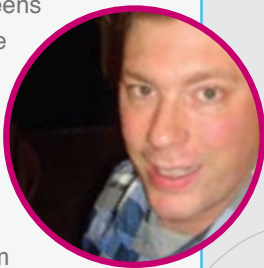
'Even aanpassen aan elkaars ritme en interesses.'

FAVORIET PLEKJE? Leuven is voor mij de allermooiste stad. Daarom woon en werk ik er ook zo graag.

BELANGRIJK? Ik moet regelmatig eens kunnen breken met mijn dagelijkse routine. Om een stukje van de wereld te zien en mijn batterijen op te laden.

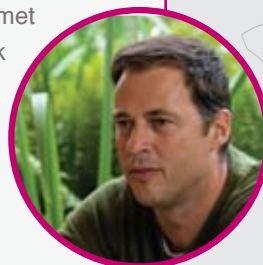
VAKANTIESTRESS? De afspraken die je moet maken met je reisgenoot. Ik ga meestal op reis met een vriend of vriendin. Als je niet gewend bent om samen te wonen, dan is het wel even aanpassen aan elkaars ritme en interesses.

Dries Wiercx, Het Lampeke

FAVORIET PLEKJE? Het Broek in Willebroek.

BELANGRIJK? Ik geniet van mijn verlof, maar ik hoef niet per se naar het buitenland. Een paar bezoekjes aan Planckendaal zijn voor mij voldoende. En we gaan elke zomer ook nog een weekje mee op kamp als kookploeg. Dat vind ik enorm gezellig. **VAKANTIESTRESS?** Tegen het eind van de vakantie beseffen dat ik nog steeds met mijn werk bezig ben. Ik ben enorm enthousiast met mijn job bezig, maar ik moet het ook eens kunnen loslaten. Langer dan een week wegblijven dus.

Peter, De Lage Drempel

FAVORIET PLEKJE? Bazel, mijn geboortedorp. **BELANGRIJK?** Eén van de weinige momenten om in balans te komen met jezelf en de mensen waarmee je samenleeft. Want dan neem je nog eens de tijd om bij te kletsen en samen te filosoferen.

MOOISTE HERINNERING? Het kleine eiland waar ik mijn partner ten huwelijk heb gevraagd. Al was dat voor de rest wel een rotvakantie.

Op het eiland viel bijna niets te beleven en het heeft zowat de hele week geregend. Toch denk ik er nog altijd met een glimlach aan terug. **VAKANTIESTRESS?** De verplaatsing.

Peter De Wilde, Toerisme Vlaanderen

's Avonds laat
nog inpakken.'

FAVORIET PLEKJE? Het Heuvel-land. **BELANGRIJK?** Door uit je routine te stappen, ga je eens nadenken over je keuzes en prioriteiten in het leven. **IN JE BAGAGE?** Stapschoenen. **VAKANTIESTRESS?** De terugreis en het thuiskomen. Ik wil altijd nog wat langer blijven.

Dries Herpoelaert, directeur Zoo van Antwerpen en Planckendael

'Je ziet de dingen
vanuit een ander
perspectief!'

FAVORIET PLEKJE? De Vlaamse kust. Mijn favoriet is het gezellige badplaatsje Sint-Idesbald. **BELANGRIJK?** Het is tijd die ik nodig heb om uit te rusten. Maar vakantie is ook ideaal om een nieuwe blik op de wereld te ontwikkelen. **IN JE BAGAGE?** Een goeie kaart, want daar kan nog steeds geen enkele GPS aan tippen.

*Marie Magdalein Hilaire,
Association Vacances Ouvertes*

FAVORIET PLEKJE? Nog niet zo lang ontdekt: de prachtige landschappen en natuur in de Voerstreek. **BELANGRIJK?** Ik vind vakantie enorm belangrijk omdat dit de momenten zijn dat we als gezin alles samen doen. Van ontbijt tot avondmaal, van het inpakken tot de uitstapjes en de spelletjes. **IN JE BAGAGE?** Kurkentrekker, leesboeken, oplaadbare tandenborstel, tijdschriften, spelletjes, lady shave.

Ingrid Van Hoorebeke, Steunpunt Vakantieparticipatie

FAVORIET PLEKJE? Lombardsijde. Want dat is een prima uitvalsbasis om de rest van de kust te bezoeken. **BELANGRIJK?** Op vakantie kan ik eens weg van alle dagelijkse sleur en problemen. Een weekendje of een paar dagen is meer dan genoeg. **IN JE BAGAGE?** Mijn goed humeur is het enige wat ik nodig heb. **MOOISTE HERINNERING?** Het zijn de kleine dingen die mij bijblijven. Een gezellig terrasje bijvoorbeeld. **VAKANTIESTRESS?** Stress op vakantie? Dat laat ik echt niet toe!

Frieda, vakantieganger

FAVORIET PLEKJE? Brugge en Brussel zijn mijn twee favoriete steden, maar om te wandelen trek ik ook graag naar de streek rond Hoe-gaarden. **BELANGRIJK?** Ik heb ooit toerisme gestudeerd, dus ik ben al jaren professioneel met vakantie en vrije tijd bezig. Ik vind dat iedereen minstens 20 dagen vrijaf nodig heeft per jaar. Niet per se om te reizen, maar gewoon eens twintig dagen waarvan je mag kiezen wat je er mee doet. **VAKANTIESTRESS?** Niets. Maar dan moet je wel de dingen kunnen loslaten. Ik plan mijn vakanties niet. Als je geen vast programma hebt, dan krijg je ook geen stress als je plannen niet doorgaan.

Jos Hermans, Stichting LEF

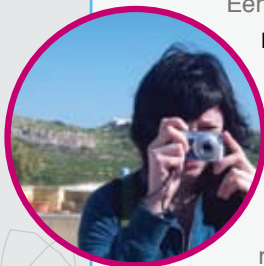
'Al die blijde mensen samen,
dat geeft energie!'

FAVORIET PLEKJE? Gaan vissen in Bree. **IN JE BAGAGE?**

Een goed boek. En een stapeltje onderbroeken.

MOOISTE HERINNERING? Op een beschermd schildpaddenstrand in Cyprus. Met een auto die in panne stond en de hulpdiensten die uren op zich lieten wachten. Maar we zaten op zo'n mooi en ongerept strand. Dus het was puur genieten en eventjes gewoon relaxen. Want zelfs op vakantie proberen we altijd veel te veel gedaan te krijgen. **VAKANTIESTRESS?** De reis plannen, organiseren en boeken.

Marjan Moris, onderzoeker

BELANGRIJK? Veel van mijn meest waardevolle ervaringen en mooiste herinneringen komen uit vakanties. Ik vind het belangrijk om momenten in het jaar te hebben waar ik volledig van omgeving verander, om mijn leven afwisselend te maken en om beter te kunnen relativeren.

VAKANTIESTRESS? Vakanties kosten geld. Vaak vraag ik me af of ik het me wel kan veroorloven. En achteraf ben ik ook altijd boven het budget gegaan dat ik in gedachten had.

Ingrid Stegeman, Eurohealth

FAVORIET PLEKJE? Heb ik echt niet. **BELANGRIJK?** Ik zou niet kunnen zonder de tijd en de vrijheid om de boel eens achter me te laten en er eens lekker op uit te trekken. **IN JE BAGAGE?** Iets om de muggen weg te houden. **MOOISTE HERINNERING?** Een vakantieliefje in Spanje. Ik vraag me soms nog wel eens af hoe het nu met haar zou zijn.

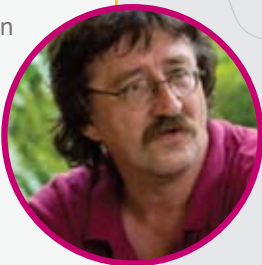

Antoon De Rijck, Vlaams netwerk waar armen het woord nemen,

'Een stapeltje onderbroeken.'

FAVORIET PLEKJE? Ik trek graag naar de Vlaamse kust, vooral naar Oostende. De wind, de zee en al die goedgezinde mensen samen. Dat geeft mij energie. **IN JE BAGAGE?** Behalve mijn scheermachine heb ik niets nodig. Ik loop toch altijd in dezelfde kleren rond. **VAKANTIESTRESS?** Het geld. Je mag nog zo gespaard hebben, het blijft toch moeilijk. Maar je wilt mee kunnen. Je wilt je kinderen ook eens een ijsje geven. Of een ritje op een gocart. Maar als je het niet hebt, dan moet je constant nee zeggen. Tegen jezelf en je kinderen. Dat is geen fijn gevoel.

Johnny, De Brug

FAVORIET PLEKJE? Als minister van toerisme vind ik het moeilijk om te kiezen. Ik hou zowel van fietsen en wandelen in één van onze groene regio's, tentoonstellingen bezoeken in één van onze kunststeden, uitwaaien aan de Vlaamse Kust of glas drinken op een terras aan een gezellig dorpsplein. Heel Vlaanderen is voor mij puur genieten. **BELANGRIJK?** Als minister leef ik met een bijzonder drukke agenda. Ik ben daarom altijd wel blij als ik er event tussenuit kan. Vakantie is voor mij pure ontspanning. **IN JE BAGAGE?** Een goed boek. **MOOISTE HERINNERING?** De kampen met de jeugdbeweging. **VAKANTIESTRESS?** Het soms lange wachten.

Geert Bourgeois, Vlaams minister

'Achteraf ben ik altijd boven het budget gegaan dat ik in gedachten had.'

FAVORIET PLEKJE? Ik ben een grote liefhebber van bergen en natuur, wat in Vlaanderen niet altijd zo gemakkelijk te vinden is. Maar de Vlaamse Ardennen zijn op dat vlak toch het beste wat we hebben. **BELANGRIJK?** Het is fantastisch om op vakantie te gaan, zelfs al is het maar voor een paar dagen. Maar ik heb nog niet vaak de kans gehad. Hopelijk komt daar in de toekomst verandering in. **IN JE BAGAGE?** Mijn portefeuille. **MOOISTE HERINNERING?** Een groepsreis met het opvangcentrum naar een vakantiehuisje in Nederland. We hebben een geweldige tijd beleefd. **VAKANTIESTRESS?** De organisatie ervan.

Danny, vakantieganger

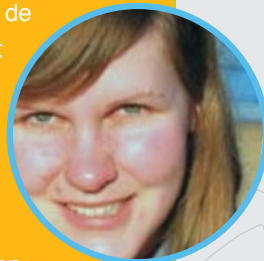
FAVORIET PLEKJE? De regio Zuid-Limburg. **IN JE BAGAGE?** Een tent. **MOOISTE HERINNERING?** Hoog in de bergen van Noorwegen. **VAKANTIESTRESS?** Files.

Tine Op De Beeck, mede-oprichter Steunpunt Vakantieparticipatie

'Vanalles plannen en voorzien dat dan toch niet nodig bleek.'

FAVORIET PLEKJE? Op het eiland Malem, aan de Fabelta-site langs het water. Zalig op een zwoele zomeravond. **BELANGRIJK?** Het is ontsnappen aan de dagelijkse sleur. Moe-ten wordt mogen. Willen wordt kunnen. Vasthouden wordt loslaten. En vooral grenzen verleggen, letterlijk en figuurlijk. Mijn vakanties zijn een noodzakelijke inspiratie- en energiebron. **IN JE BAGAGE?** Of beter: wat mag er niet mee in de bagage... mijn valies zit altijd propvol. **VAKANTIESTRESS?** Een einddatum moeten vastleggen. Van alles plannen en voorzien, dat dan achteraf toch niet nodig bleek.

Ilke Bautmans, Steunpunt Vakantieparticipatie

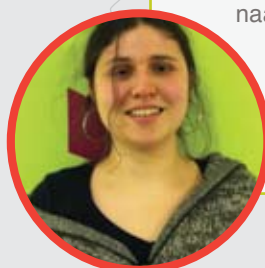
FAVORIET PLEKJE? Op de fiets door de Kempen vind ik pure ontspanning. **BELANGRIJK?** Ik heb vakantie nodig om de batterijen op te laden. **MOOISTE HERINNERING?** Een reis naar Zuid-Afrika, waar ik ook enkele projecten heb bezocht. Geen land waar het verschil tussen arm en rijk zo groot is. **VAKANTIESTRESS?** De lange afstanden. Daarom hoef ik niet per se twaalf uur in de auto te zitten. Het mag ook dichtbij.

Marja Hermans, Fonds Vrijetijdsparticipatie

'Grenzen verleggen. Letterlijk en figuurlijk.'

FAVORIET PLEKJE? Het Brusselse Zoniënwoud, zalig om in te verdwalen en elk seizoen prachtig. **IN JE BAGAGE?** Mijn tandenborstel en een goed boek. **MOOISTE HERINNERING?** Het huwelijksaanzoek van mijn vriend, op weg naar onze reisbestemming. **VAKANTIESTRESS?** Mijn katten achterlaten. Ik vraag me vaak af of het wel goed met ze gaat. Jammer dat je katten zo moeilijk kunt meenemen op vakantie.

Sarah Vanhoudt, Steunpunt Vakantieparticipatie

FAVORIET PLEKJE? Het centrum van Gent voor de terrasjes en het stedelijk dorpsgevoel en de Kempen voor de hartelijkheid en de boswandelingen. **MOOI-STE HERINNERING?** Ik was 12 jaar toen we voor het eerst naar zee gingen. Het was enorm koud en het strand van Oostende lag vol zeesterren. Ik heb later nooit meer zoveel zeesterren bij elkaar gezien.

Marianne Schapmans, Steunpunt Vakantieparticipatie

FAVORIET PLEKJE? Het kleine schilddersdorpje Vlassenbroek langs de Schelde. **BELANGRIJK?** Vakantie is voor mij bijna even belangrijk als werken. Ik heb dat écht nodig om mijn gedachten op een rijtje te zetten. **IN JE BAGAGE?** Een fototoestel. Ik ben nogal Japans op dat vlak. **VAKANTIESTRESS?** Ik verlies nogal veel. Mijn paspoort of bankkaart bijvoorbeeld... Ik ben het zelfs al bijna gewoon om nieuwe papieren te regelen in het buitenland.

Lynn Minnaert, onderzoeker

'Een fotocamera!
ik ben nogal japans
op dat vlak!'

FAVORIET PLEKJE? Ik ben een liefhebber van de Vlaamse Kust. **BELANGRIJK?** Mijn vriend en ik dragen allebei een psychische handicap met ons mee. Die paar dagen vakantie zijn enorm belangrijk om alles eens achter ons te laten. **IN JE BAGAGE?** Onze knuffelhond Flappi gaat overal mee. **MOOIESTE HERINNERING?** Met mijn grootouders naar de bergen in Oostenrijk. Mijn eerste en enige keer in het buitenland. **VAKANTIESTRESS?** De terugreis.

Carine & Patrick, vakantiegangers

'Een noodzake-
lijke inspiratie- en
energiebron!'

Waarom geven toeristische partners korting?

"Je kunt denken: ik heb ze niet nodig. In het seizoen is dat ook zo. Maar ik vind dat geen mentaliteit en de mensen mogen dat ook zeker niet voelen. Dus ja, ik heb ze dan ook nodig, punt."

"Vakantie en recreatie is een basisbehoefte. Basisbehoefte is misschien een groot woord, maar het sluit aan bij het maatschappijbeeld van tegenwoordig."

"... omdat er meer moet zijn in de wereld dan alleen maar werken en ellende."

"Ik heb de luxe om niet in financiële problemen te vertoeven en stel me daarom in hun plaats. Zij hebben ook recht op vakantie en verdienen daarbij alle comfort en niet alleen een goedkope camping."

"Als we lege kamers hebben, contacteren we het steunpunt in Brussel en geven we deze extra. We moeten ook niet ontkennen dat het een ideale manier is om lege gaatjes op te vullen."

"Er speelt een gevoel van verantwoordelijkheid om grote gezinnen en kinderen een plaats te geven voor hun vakanties."

VAKANTIES
zie 'Vakantiegids'
boek online:
www.vakantieparticipatie.be

DE TIJDSLIJN

meer dan een eeuw
sociaal toerisme

1906

invoering verplichte
zondeagsrust

1920-35

bedrijven als Minerva
en Gevaert geven nu
ook betaalde vakanties

Van bakstenen naar doelgroepen. Over de ommezwaai van het sociaal toerisme.

Het startschot voor sociaal toerisme kwam met de erkenning van het recht op vakantie en vrije tijd voor iedereen. In het begin lag de focus op arbeiders en hun kinderen. Vandaag is de blik gericht op kansengroepen.

De Tijdslijn.

Meer dan een eeuw sociaal toerisme in een notendop.

1906

De verplichte zondagsrust wordt ingevoerd. Op de zevende dag mag iedereen zich ontspannen.

1920-1935

Bedrijven als Minerva en Gevaert nemen het voortouw. Ze geven ook hun lagere bedienden en arbeiders een betaalde vakantie.

wen te zijn om hen te ontvangen. De overheid richt de vzw Arbeidersvakantie op.

1936-1950

De vakbonden merken dat ze de arbeiders op weg moeten helpen. Met georganiseerde groepsvakanties in grote vakantieverblijven. In de geest van de tijd bouwt elke politieke zuil zijn eigen centra. De overheid subsidieert de bouw van vakantiehuizen. Hier kunnen de arbeiders aan een betaalbare prijs genieten van een weekje aan de kust. Ze komen in groep en zowel het transport als de activiteiten worden voor hen georganiseerd. Het sociaal toerisme in ons land is uit de startblokken. Het is de periode waarin ook de Reisspaarkassen ontstaan. Hierin wordt elke maand een deel van het schamele arbeidersloontje gelegd. In de zomer worden die centen omgezet in goedkope treintickets, hotelcheques of inkomkaartjes.

1936

officiële erkenning van
het recht op vakantie

1948

artikel 24 van de
Universele Verklaring
van de Rechten
van de Mens erkent
recht op vakantie

1950

glorietijden voor de
Vlaamse vakantieverblijven
aan de kust

1936

De vakbonden vieren feest. Het recht op vakantie wordt officieel erkend, zowel in België als in tal van andere Europese landen. Alle werkmensen krijgen betaalde vakantiedagen en de kans om eens te ontsnappen aan de sleur en harde realiteit van elke dag. Maar de arbeiders staan niet écht te springen om op vakantie te vertrekken. De overheid richt een ministerie arbeidersvakantie op. Er blijken ook geen gebou-

1948

Het recht op vakantie wint niet alleen terrein in Vlaanderen maar ook in de rest van de wereld. De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens wordt herzien en daarin krijgt ontspanning voor het eerst een respectabele plaats. Officieel luidt artikel 24 dat mensen recht hebben op 'rust en eigen vrije tijd, een redelijke beperking van de arbeidstijd en een periodieke vakantie met behoud van loon'.

1950

De naoorlogse jaren zijn gloriejaren voor de gesubsidieerde vakantieverblijven aan de Vlaamse kust. Want er is weinig tijd of geld om op vakantie te gaan. We likken onze oorlogswonden en werken ijverig aan de heropbouw van het land en de heropleving van onze economie. Door hun succes, durven de sociale organisatie ook al eens verder kijken. Naar bestemmingen zoals Zwitserland en Oostenrijk.

1960-90

De portemonnee van de gemiddelde Belg wordt alsmaar dikker. De Belgen hebben meer geld te besteden en willen weg uit hun sociaal gekleurde vakantieverblijven. Ze willen niet meer in groep maar met hun gezin op vakantie. En ook Vlaanderen is te klein geworden. Buitenlandse reizen worden alsmaar goedkoper en het commercieel vakantiecircuit krijgt een enorme boost. De democratisering van vakantie

is een feit. Maar niet iedereen kan volgen. In 1980 komt er een nieuw subsidiebesluit voor sociaal-toeristische investeringsprojecten. De focus verschuift naar jeugdherbergen en kampeerterreinen.

1984

Het Vlaams Commissariaat-Generaal voor toerisme wordt opgericht. Het krijgt de taak om toerisme en vrijetijdsbesteding te bevorderen en te organiseren. In het takenpakket is er ook veel aandacht voor het sociaal toerisme.

1990

De oorspronkelijke doelstelling van het sociaal toerisme lijkt voorbijgestreefd. De meeste arbeiders hebben intussen geleerd om op vakantie te gaan. De vakantieverblijven aan de

1960-90

de democratisering van vakantie is een feit; de Vlaming heeft zijn weg gevonden in het commercieel vakantiecircuit

1984

oprichting Vlaams Commissariaat-Generaal voor toerisme

‘Volwassenen hebben, net als kinderen, even hard vakantie nodig.’

Kust krijgen het moeilijk om te overleven. Hun sociale doelstelling vervaagt en de prijs verlagen helpt niet. Want dit zijn ook de jaren waarin de commerciële sector een lowbudget-aanbod lanceert. Steeds meer Vlamingen kunnen nu zelfs meer dan 1 keer per jaar op vakantie.

1995

Het Commissariaat-Generaal krijgt een nieuwe naam: Toerisme Vlaanderen.

1999

De Wereldorganisatie voor Toerisme tekent op 1 oktober een verdrag waarin ze verklaren dat iedereen het recht heeft om te reizen en andere landen te leren kennen.

1990

vakantieverblijven
voor sociaal toerisme
krijgen het moeilijk

1995

oprichting Toerisme
Vlaanderen

1999

iedereen heeft het
recht om te reizen

2001

oprichting Steunpunt
Vakantieparticipatie

2001

Er zijn nog steeds mensen in ons land die niet op vakantie kunnen. Voor hen wordt het Steunpunt Vakantieparticipatie en het Infopunt Toegankelijkheid opgericht. Het Steunpunt moet de toeristische sector aansporen om inspanningen te leveren voor maatschappelijk kwetsbare groepen.

Het Infopunt Toegankelijkheid is er voor mensen met een handicap. Zij geven vooral informatie over de toegankelijkheid van het toeristisch aanbod.

Vakantie op uw gezondheid!

Het Europese gezondheidsnetwerk ‘Eurohealthnet’ erkende in 2009 het Steunpunt Vakantieparticipatie als een stichtend voorbeeld. Het is een sterke appreciatie voor een niet-medisch initiatief dat de gezondheid bevordert.

Armoede en gezondheid zijn sterk met elkaar verbonden. Iemand die in armoede leeft, heeft meer dan 15 jaar minder levensverwachting dan een andere landgenoot.

Hoewel veel mensen belang hechten aan vakantie, vinden ze niet altijd dat het belangrijk is voor mensen in armoede. Het wordt als een luxe beschouwd. Maar het is eigenlijk een noodzaak.

Mensen die met een klein budget overleven, hebben met veel problemen en stress te maken. Daarom hebben ze een vakantie nodig. “De kans om eens te breken met de dagelijkse routine, om uit te rusten en nieuwe dingen te zien. Maar ook om in een ontspannen sfeer tijd door te brengen met je vrienden, familie en geliefden. Het is op die vakantie dat je eens over je leven gaat nadenken. Wat gaat er goed, wat kan er veranderd worden, hoe moet je bepaalde problemen zien te relativiseren,” zegt Ingrid Stegeman van Eurohealth.

GOOD PRACTICE

“Het Steunpunt Vakantieparticipatie is een bijzonder en belangrijk project in Europa. Omdat ze zich niet alleen op kinderen richt, maar ook op volwassenen die een vakantie heel hard nodig hebben. Bovendien is het een prachtig voorbeeld van een succesvolle publieke-private samenwerking.”

MEER LEZEN

www.eurohealth.eu

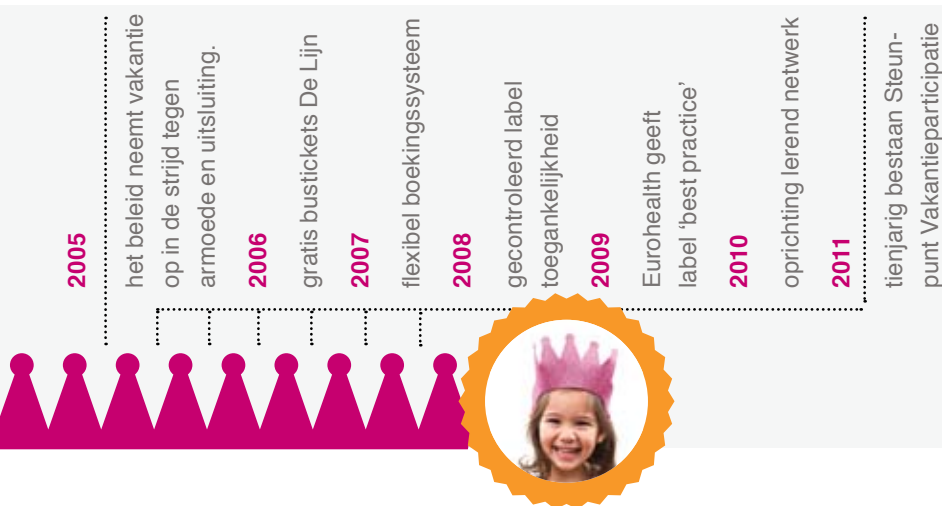
2003

Het beleid is overtuigd van het positief effect van vakantie in de strijd tegen armoede en uitsluiting. Het Steunpunt Vakantieparticipatie maakt dan ook deel uit van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA). Een nieuw decreet rond 'toerisme voor allen' legt vanaf nu de focus op verschillende doelgroepen die nog onvoldoende op vakantie kunnen. Het gaat om mensen die in armoede leven, personen met een handicap en jongeren. Het beleid verandert. Vakantieverblijven en organisaties die zich inspannen voor sociaal toerisme krijgen vanaf nu rechtstreekse erkenning en ondersteuning. Ze moeten niet langer aangesloten zijn bij een koepelorganisatie om van subsidies te kunnen genieten.

wereld niet uit helpen, maar brengt mensen wel weer onder de mensen, geeft ze kracht en versterkt hun zelfvertrouwen," zo luidt de motivatie.

Dit jaar start het Steunpunt Vakantieparticipatie een pilootproject met buitenlandse partners. Engelse en Franse gezinnen in armoede komen op bezoek en ontvangen zelf ook een Vlaamse delegatie.

De website www.toegankelijkreizen.be wordt opgewaardeerd tot een interactief zoekinstrument voor zowel reizigers als de toeristische sector.

Het Steunpunt Vakantieparticipatie en het Infopunt Toegankelijk Reizen krijgen een gezamenlijk kantoor in de hoofdzetel van Toerisme Vlaanderen in Brussel.

2005

Het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) verzamelt alle inspanningen die de verschillende beleidsdomeinen voor armoedebestrijding ondernemen. Ook de acties op vlak van toerisme worden opgenomen. Want het beleid is overtuigd van het positief effect van vakantie. "Het zal de armoede de

2006

Een nieuwe wereld aan mogelijkheden gaat open. De Vlaamse busmaatschappij De Lijn biedt vanaf nu gratis tickets aan. Het Steunpunt kan meteen een veelvoud aan vakantiegangers op weg helpen.

2007

De daguitstappen worden geautomatiseerd. Het flexibel boekingssysteem zorgt voor een enorme stijging. Dit jaar gaan 44.523 Vlamingen in armoede een dagje op stap, tegenover 13.906 het jaar voordien.

'Armoede is meer dan een gebrek aan geld'

Het gebouw van Toerisme Vlaanderen krijgt een grondige opfrissing: het kantoor van het Steunpunt en het Infopunt smelt samen met de algemene toeristische dienst. Het hele gebouw wordt toegankelijker gemaakt voor personen met een handicap.

2008

Het Vlaams label voor toegankelijk toerisme ziet het levenslicht. Dit gecontroleerde label laat in één oogopslag zien of de vakantiebestemming geschikt is voor mensen met een handicap.

2009

Eurohealth benoemt het Steunpunt Vakantieparticipatie als een 'best practice' in Europa. Het wordt geroemd als initiatief van niet-medische aard dat de gezondheid van kansengroepen bevordert. Mensen die zich kunnen ontspannen en leuke dingen doen, voelen zich beter in hun vel en worden bijgevolg ook minder vaak ziek.

2010

Tijdens een forum op 26 januari komen de aanbieders van georganiseerde vakanties samen om kennis te maken en ervaring uit te wisselen. Deze kennismaking leidt tot de oprichting van een Lerend Netwerk. Het Steunpunt merkte dat veel aanbieders met dezelfde vragen, twijfels en belangen worstelen. Via dit Lerend Netwerk zoeken ze samen naar de antwoorden. De groep is door het beleid erkend als gesprekspartner over de toekomst van het sociaal toerisme.

2011

Het Steunpunt Vakantieparticipatie viert haar tienjarig bestaan met dit eenmalig magazine en een groot feest waarop alle partners en vakantiegangers welkom zijn. Ook het Infopunt Toegankelijk Reizen blaast tien kaarsjes uit. Het vakantiegeld bestaat 75 jaar.

ARMOEDE BELEID

Ingrid Lieten is Vlaams minister van Armoedebestrijding. Ze voert haar strijd dapper maar gelukkig niet alleen. **'Er moet op alle departementen een strijd tegen armoede gevoerd worden.'**

VAPA

Om de armoede in Vlaanderen te bestrijden, werd het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 opgesteld. Dat plan bestaat uit 194 acties waaronder 'toerisme voor allen' via het Steunpunt Vakantieparticipatie. "Wanneer armoede alleen maar zou gaan over een gebrek aan geld, zouden we het probleem gemakkelijk kunnen oplossen," zegt minister Lieten. "Maar het gaat veel dieper dan dat. Mensen die in armoede leven staan veel te veel buiten onze maatschappij. Doordat ze bijvoorbeeld geen werk hebben, geen toegang vinden tot onderwijs of geconfronteerd worden met een slechte gezondheid."

Op vrijwillige basis

Ruim honderd vakantieverblijven geven vandaag korting via het Steunpunt Vakantieparticipatie. Ze worden daardoor niet verplicht of gecompenseerd door de overheid. "Die vrijwillige inspanning zorgt voor een groter draagvlak. Want dit zijn ondernemers die overtuigd zijn dat we allemaal moeten helpen in de strijd tegen armoede. Omdat we daar uiteindelijk allemaal beter van worden. We moeten er voor zorgen dat hun enthousiasme ook anderen aansteekt. Zodat nog meer aanbieders overtuigd raken van de meerwaarde. Als we er een verplichting van maken, dan creëren we een gedwongen maar geen ondersteunend draagvlak."

INFO

Vlaams actieplan armoedebestrijding 2010-2014.
bestellen: www.vlaanderen.be/publicaties

Europees netwerk in sociaal toerisme

Het Steunpunt Vakantieparticipatie ging al eens over de grens kijken in Frankrijk en Groot-Brittannië. Het zijn de eerste stappen naar een Europees netwerk in sociaal toerisme.

Bij de Franse partner Vacances Ouvertes zijn ze vol lof over de samenwerking met Vlaanderen in 'The European Holiday Experience'. "We kunnen veel van jullie leren," zegt coördinator Marie Magdaleine Hilaire. "Het Steunpunt Vakantieparticipatie staat dicht bij haar publiek. Het is ook bewonderenswaardig dat ze niet enkel een initiatief zijn van sociale organisaties of overheid".

De derde partner van het Europees uitwisselingsproject is de UK Family Holiday Association. "Ik spreek altijd van een win-win-win-verhaal," zegt Thea Joldersma. "De eerste win is voor de families die we sterker en gelukkiger maken. De tweede win is voor de welzijnsorganisaties en liefdadigheidsinstellingen. Zij kunnen met een kleine investering aan geld en tijd veel resultaten boeken bij de doelgroep. De derde win is voor de reiswereld. Want hun parken en bedden zijn toch vaak onderbezet in het laagseizoen."

MEER

www.vacancesouvertes.fr

www.fhaonline.uk

Tinne Op de Beeck en Luc Gobin stonden tien jaar geleden aan de wieg van het Steunpunt Vakantieparticipatie. Zij zagen het sociaal toerisme een andere weg inslaan. Waardoor een nieuwe groep Vlamingen op vakantie kon vertrekken.

Sociaal toerisme was de weg kwijt

In 2001 is het sociaal toerisme in Vlaanderen op sterven na dood. De arbeiders hebben hun weg gevonden naar low-budget-reizen, citytrips en gezellige gezinsvakanties. De meest avontuurlijke gaan zelfs op wereldreizen en lange expedities. De wereld is ons dorp geworden. De doelstelling van de verzuilde vakantieverblijven lijkt voorbijgestreefd. De centra zijn hun functie verloren en hebben een oubollig imago in de plaats gekregen. "Er werden twee pistes uitgewerkt. Ofwel werden ze verkocht aan de hoogste bidder. Ofwel werd er een nieuwe sociale functie voor bedacht," zegt Luc Gobin, afdelingshoofd investeringen bij Toerisme Vlaanderen.

Wie ging er niet op vakantie?

De Vlaming kon dus al handig gebruik maken van zijn recht op vakantie. Maar niet elke Vlaming. Er was nog steeds een grote groep die niet op vakantie ging. Mensen voor wie een dagje naar zee of naar een pretpark onmogelijk leek. De focus van het sociaal toerisme verlegde zich naar deze maatschappelijk kwetsbare groepen. Het ging om mensen met een laag inkomen en personen met een handicap. Maar er

kwam ook extra aandacht voor kinderen en jongeren. "We hadden een nieuwe missie gevonden voor het sociaal toerisme in Vlaanderen. Het leek ons een fantastische uitdaging," aldus Luc Gobin.

Niet op kosten van de overheid

In de zoektocht naar de juiste formule werd het idee van een vakantiecheque overwogen, maar al snel van tafel geveegd. De sociale partners hadden schrik dat de cheques zouden blijven liggen. Of verkocht zouden worden. "Gebrek aan geld is dan ook niet het enige probleem waar deze groep mee kampt. Ze durven ook vaak niet op vakantie. Het Steunpunt Vakantieparticipatie moet ze over die drempel kunnen begeleiden," legt Luc Gobin uit. Er werd beslist dat de vakanties voor iedereen betaalbaar moesten worden, maar niet gratis. De korting moest groot genoeg zijn, maar hoefde niet van de overheid te komen.

Geen bakstenen maar doelgroepen

De focus van het sociaal toerisme lag niet langer op gebouwen. Het was nu vooral de bedoeling om te werken met doelgroepen en hun sociale organisaties. Maar het plan was ook

'Het was tijd om het sociaal toerisme nieuw leven in te blazen.'

om alle toeristische aanbieders van Vlaanderen op de kar te krijgen. Zij werden gevraagd om korting te geven. "Vandaag zijn er al heel wat mensen overtuigd van het belang op vakantie. Maar tien jaar geleden stootten we nog op heel wat onbegrip en kritiek. Korting geven aan mensen die niet werken en toch op vakantie willen? We moesten beschaamd zijn," zegt Tinne Op de Beeck, de eerste coördinator van het Steunpunt Vakantieparticipatie. "In het begin ben ik alle vakantieparken en verblijven dan ook persoonlijk gaan afschuimen. Het was trekken aan de kar om ze te overtuigen. Maar toen de bal eenmaal ging rollen, is het wel enorm snel gegaan. Twee jaar later kregen we zelfs al telefoontjes van verontwaardigde hoteluitbaters of attracties: waarom staan wij niet in jullie overzicht?"

Ondersteuning en begeleiding

De sociale organisaties die met de doelgroep op vakantie gingen, kregen een enorme boost. Ze voelden zich gesteund door het beleid en konden professioneler worden. Maar er moest ook nog veel geleerd worden. Een paar keer per jaar werd een moment georganiseerd waarop alle partners welkom waren: uitbaters, baliepersoneel, sociale dienstverleners en vakantiegangers. "We ontdekten al snel een aantal gevoeligheden. Aparte pasjes en tickets werden bijvoorbeeld als heel negatief ervaren. Omdat die meteen een label op je plakken. Armoede is niet iets wat je aan de buitenwereld wilt laten zien. Daar moet je enorm mee optellen," aldus Tinne Op de Beeck.

De vakantiegangers van het Steunpunt Vakantieparticipatie moeten op

hun bestemming niet bewijzen hoe arm ze zijn. Ze passeren niet langs een andere kassa of incheckbalie. Alle reservaties worden subtiel geboekt. Het is de bedoeling dat ze op hun vakantie of uitstap dezelfde behandeling krijgen als de andere gasten. Om er zeker van te zijn dat de sociale tarieven wel in de juiste handen terecht komen, worden de vakantiegangers wel op voorhand gescreeend. Op basis van hun inkomen, gezinssituatie, schulden, medische kosten, ... 🦋

GEERT BOURGEOIS: 'Vakantie is een basisbehoefte. Vakantie verrijkt je persoonlijkheid. Het is veel meer dan ontspanning.'

In gesprek met de minister.

Vlaams minister Geert Bourgeois gelooft in het Steunpunt. 'Dit is een project dat we extra kansen willen geven.'

Minister Geert Bourgeois is onder de indruk. Zowel de cijfers als de unieke formule van het Steunpunt Vakantieparticipatie spreken tot zijn verbeelding. We vragen hem hoe hij de toekomst ziet.

Minister Bourgeois: "Een project dat na tien jaar meer dan 90.000 mensen bereikt, kunnen we alleen maar een verpletterend succes noemen. Dit zijn indrukwekkende cijfers in het toerisme. Maar een groeiend publiek vraagt ook om een ruimer aanbod. En daarvoor moeten we als overheid extra budget en personeel vrijmaken. Zowel in het regeerakkoord als in mijn beleidsnota heb ik aangekondigd dat ik het Steunpunt Vakantieparticipatie wil laten groeien. Zelfs in deze financieel moeilijke periode kan ik ervoor zorgen dat deze werking verruimd wordt."

Het project is uniek in Europa. Wat maakt het volgens u zo bijzonder?

Minister Bourgeois: "In de eerste plaats is het een unieke PPS-formule, een

samenwerking tussen publieke en private partners. Daarnaast is het ook een economisch interessant project: in de dalperiodes kunnen lege kamers en plaatsen worden ingevuld. In tegenstelling tot de meeste Europese landen is het een project dat zich richt naar alle doelgroepen met een laag inkomen. Zowel gezinnen met kinderen en alleenstaanden, als bijvoorbeeld mensen met een handicap."

Het aantal boekingen stijgt. Daardoor komt begeleiding, ondersteuning en sensibilisatie van de doelgroep soms in het gedrang. Is er ruimte voor uitbreiding?

Minister Bourgeois: "Ik ben altijd enorm onder de indruk van de gedrevenheid en het enthousiasme van de medewerkers bij het Steunpunt Vakantieparticipatie. Zij kunnen op mijn steun blijven rekenen, want ik weet dat ze op dit moment handen te kort komen. Daarom heb ik aan de administrateur-generaal van Toerisme Vlaanderen gevraagd om intern te bekijken wat de mogelijkheden zijn."

Bij de vakantiegangers is er enorm veel vraag naar Wallonië. Is het mogelijk dat we straks ook naar de Ardennen kunnen? Minister Bourgeois: "Ik begrijp deze vraag maar het ligt niet in onze taak om mensen naar een andere regio sturen. Zo heeft de wetgever bepaald. Mijn opdracht als Vlaams minister van toerisme is om zoveel mogelijk toeristen te laten genieten van onze toeristische troeven en bestemmingen. Er zijn in Vlaanderen nog zo veel mooie plekjes te ontdekken. Laten we dat benutten."

Geert Bourgeois (N-VA) is Viceminister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme, Onroerend Erfgoed en Vlaamse Rand.

MEER LEZEN

Beleidsnota Toerisme, 2009 - 2014
www.toerismevlaanderen.be

‘Het gaat elke dag beter met mij.’

NADIA is een week gaan kamperen in Bredene. Samen met drie vriendinnen die ze kent uit het ontmoetingscentrum. De dames hebben een fantastische tijd beleefd. ‘Vakantie is nog iets dat ik ken van vroeger. Maar ik was vergeten hoe fijn het was,’ vertelt Nadia. Ze is ooit manager geweest van een uitzendkantoor. “Na mijn uren liep ik ook nog modeshows. Mijn man en ik kwamen niets te kort. Maar na de geboorte van mijn zontje ben ik ingestort. Een postnatale depressie waardoor ik in de psychiatrie en vervolgens ook in de armoede ben beland.”

Nadia is intussen al drie jaar uit haar dal aan het klimmen. “Ik heb in De Lage Drempel veel lotgenoten ontmoet. We praten veel, begrijpen elkaar en doen veel leuke dingen samen. Ik speel trommel in een fanfare met allemaal mensen die in armoede leven. En ik ben ook cheerleader geworden bij de Homeless Cup. Het gaat echt elke dag beter met mij. Ik bloei weer open en ik vind langzaam maar zeker mijn zelfvertrouwen terug. Die vakantie was alweer een grote stap. En ik ben trots op mezelf omdat het zo’n succes was. Dankzij de korting op de camping en de gratis bustickets konden we het allemaal betalen. Laten we hopen dat we volgend jaar nog eens mogen.”

‘Er zijn nog veel mensen die niet durven.’

FRIEDA viert al een paar jaar kerstmis aan de kust. Gelukkig niet in haar eentje, maar met een groepje mensen van De Brug, het centrum waar ze als vrijwilliger werkt. Frieda en haar reiskompanen bezoeken elke dag een andere kerstmarkt. “Ik vind dat enorm gezellig. En wat een verschil met alleen thuisblijven. Dat is maar triest met kerst.” Het huisje dat ze huren in Lombardsijde is een plek waar ze zelf kunnen koken, dus de vakantie hoeft helemaal niet zo veel te kosten. Toch kan niet iedereen van het centrum mee. Sommigen hebben huisdieren om voor te zorgen. Anderen durven hun appartement niet achterlaten. Of ze vinden dat ze geen vakantie verdienen, voordat ze al hun andere problemen opgelost hebben. En dan zijn er ook nog mensen met psychiatrische problemen die niet goed tegen verandering kunnen. Of mensen die helemaal geen geld overhouden. “Ik doe er alles aan om ze over de streep te trekken, omdat ik weet hoeveel deugd het doet. Maar voor sommigen blijft de drempel toch te hoog”, zegt Frieda. “Een paar mensen van het centrum gaan niet mee omdat ze niet gezien willen worden met andere mensen in armoede. Die voelen zich daar te trots voor. Ze komen wel naar het sociaal restaurant om te eten, maar voor de rest houden ze hun armoede geheim.”

‘Volgend jaar maak ik nóg betere vakantiefoto’s.’

CARINE en haar vriend Patrick zijn al drie keer een weekje naar de zee geweest via het Steunpunt Vakantieparticipatie. “Het is de beste week van het jaar,” zegt Carine. Vorig jaar hebben ze alles uit de kast gehaald voor een fotoshoot op het strand. En niet zonder resultaat. Want Carine en Patrick waren ooit de trotse winnaars van de fotowedstrijd die het Steunpunt elk jaar uitschrijft. “Sindsdien heb ik de smaak te pakken. Ik volg nu een fotografie cursus. Volgend jaar maak ik nog betere vakantiefoto’s.”

Carine en Patrick hebben allebei een psychiatrische handicap. “Het is belangrijk dat we alles eens achter ons kunnen laten. Daarvoor is een weekje aan de kust ideaal. Oostende en Blankenberge vinden we de leukste steden, omdat daar het meest te beleven valt.” Sinds een paar maanden is het koppel uit Sint-Niklaas aan het sparen voor hun grote droom: een reis naar de bergen in Oostenrijk. “We hopen dat we volgend jaar of toch tenminste het jaar daarna kunnen vertrekken.”

‘Nog veel meer mensen laten proeven van Vlaanderen!’

TOERISME VLAANDEREN
meer info voor **vakantiemakers** op
www.toerismevlaanderen.be
toeristische info over Vlaanderen vind je op
www.vlaanderen-vakantieland.be

Peter De Wilde heeft als opdracht om de toeristische troeven van Vlaanderen op de kaart te zetten. Het is de taak van Marianne Schapmans om ervoor te zorgen dat ook mensen in armoede deze trekpleisters te zien krijgen. Het Steunpunt Vakantieparticipatie huist al tien jaar onder de vleugels van Toerisme Vlaanderen. Tijd om eens in het nest te gaan kijken.

Hoe belangrijk is het Steunpunt voor Toerisme Vlaanderen?

PETER: “Het Steunpunt is maar een klein onderdeel van ons werk. Maar het boekt wel fantastische resultaten en heeft een enorme impact op mensen in armoede. Marianne is met dingen bezig die mij echt raken. Niet alleen als manager van Toerisme Vlaanderen, maar ook als mens.”

MARIANNE: “Met relatief weinig middelen kunnen wij indrukwekkende resultaten neerzetten. Want het is niet de overheid die de mensen in armoede korting geeft. Wij delen geen geld of gratis vakanties uit. De inspanning komt volledig van de toeristische sector. Wij bundelen de goede bedoelingen van de commerciële spelers en zorgen dat ze bij de juiste mensen terechtkomen. Het Steunpunt Vakantieparticipatie is een sociaal vakantiebureau dat vraag en aanbod bij elkaar brengt. We groeien door tot kenniscentrum over vakantiebeleving bij verschillende doelgroepen. Het is kennis dat we zowel met binnenlandse als buitenlandse partners delen. Want wij hebben interessante instrumenten ontwikkeld om organisaties te

versterken en de toeristische sector te ondersteunen in zijn engagement. Op dat vlak zijn we uniek in Europa.”

Hoe kunnen jullie zoveel attracties en verblijven engageren om korting te geven aan mensen met een kleine portemonnee?

MARIANNE: “Voor de toeristische aanbieders is het een win-win-verhaal. Ze halen mensen uit hun sociaal isolement en ze versterken tegelijkertijd hun goeie naam en imago. Het is voor bedrijven steeds belangrijker om ethisch te ondernemen. Hun andere klanten en personeel verwachten dat.”

PETER: “Soms kunnen ze op deze manier ook de dip van het laagseizoen opvangen. Maar hun engagement gaat verder. Attracties en vakantieverblijven zijn oprecht geïnteresseerd in hun maatschappelijke rol. Het is meer dan zomaar een pose.”

MARIANNE: “De prijzen zijn vaak nog te hoog. Dertig of veertig procent korting klinkt royaal, maar voor de meeste mensen in armoede blijft het nog steeds onbetaalbaar. De financiële drempel

moet lager. Anders kunnen mensen met een klein budget er simpelweg niet over.”

Mede dankzij het Steunpunt Vakantieparticipatie beleven duizenden mensen de tijd van hun leven. De korting maakt het gemakkelijker, maar de rest van de som leggen ze zelf op tafel. Hoe moeilijk is dat?

MARIANNE: “Een bedrag van 200 euro bij elkaar krijgen is niet evident. Wij horen hoe mensen soms meer dan een jaar sparen voor een vakantie van 5 dagen. Soms lukt het ook gewoon niet. Dan beperken ze zich tot een leuke daguitstap, of gaan alleen de kinderen op kamp. Maar ook daarvoor moeten de euro's vaak maanden aan een stuk bij elkaar gespaard worden.”

PETER: “Je staat er niet vaak bij stil dat het voor heel wat mensen in Vlaanderen een uitdaging is om 5 euro aan de kant te houden. Het is een bedrag dat ik met zoveel gemak uitgeef. Als ik die verhalen hoor, dan zakt de moed me meteen in de schoenen. We leven in een maatschappij waarin het helemaal niet gemakkelijk is om arm te zijn. Je valt al snel overal buiten. Armoede is meer dan geen geld hebben.”

Hoe anders is het om te leven in armoede?

PETER: “Het lijkt me vreselijk om constant te moeten stressen over de laatste euro's op je bankrekening. Ik heb ooit eens geprobeerd om een week rond te komen met 50 euro. Nadat ik helemaal onder de indruk was van een verhaal van mijn grootmoeder over de

harde tijden die zij nog heeft gekend. Het is grandioos mislukt. Na dag twee voelde ik de bui al hangen: morgen is mijn budget op.”

MARIANNE:

“Veel mensen in armoede denken dat ze ‘erbij’ zullen horen als ze evenveel spullen hebben als de mensen waar ze naar opkijken. Maar daardoor geraak je juist nog dieper in de financiële problemen. Met een dure gsm of een grote televisie hoor je er niet automatisch bij. En met een dure gsm zonder belkrediet ben je bereikbaar, maar kan je nog niet bellen. Zo wil je bij een wereld horen die je niet kent en waar je soms een vertekend beeld van hebt. Mensen in armoede hebben niet alleen gebrek aan geld, maar vooral ook aan vaardigheden en een netwerk.”

Kun je begrijpen dat sommige mensen in armoede proberen te consumeren in de hoop om erbij te horen?

PETER: “Ik kan me daar wel iets bij voorstellen. De eerste keer dat ik naar de opera ging, was ik nog een student die zich dat eigenlijk niet kon veroorloven. Toch heb ik die avond één glaasje champagne gedronken. Daarmee was mijn weekgeld op. Het kon me op dat moment niet schelen. Zolang ik daar maar niet als enige met mijn handen in mijn zakken moest staan. Ik wou meedoen met de rest.”

MARIANNE: “Ik kan zelf kiezen waar ik geld aan uitgeef. Ik schaam me bijvoorbeeld niet om mijn kinderen met een tweedehands boekentas naar school te sturen. Want ik weet dat ze

Lejo vzw werkt met maatschappelijk kwetsbare jongeren tussen 15 en 19 jaar. Je kan bij hen terecht voor kampen, leuke activiteiten en persoonlijke trajecten. Giovanni was al actief bij de vrijetijdswerking in Ronse. Sven kwam op aanraden van zijn instelling mee op kamp.

Giovanni en Sven komen terug van avonturenkamp met een gezonde bloos en een heleboel verhalen. Een week lang hebben ze rondgetrokken en in de natuur geleefd. Met een rugzak, een tent en hun eigen spijs en drank. De tocht was zwaar. Maar de beloning was gelukkig veel groter. “Ik heb een geweldige tijd gehad,” zegt een dolenthousiaste Giovanni. “Dit was mijn eerste kamp met Lejo. Ik heb dus echt wel afgezien. Want ik kan helemaal geen tent opzetten. En ik ben ook echt geen fantastische kok op zo’n wiebelend gasfornuisje. Maar we hebben enorm veel plezier gemaakt. En ik ben echt trots op elke kilometer die ik gewandeld heb.” De jongens hebben een heleboel foto’s van hun stoere expeditie. De groep bestond uit 12 jongeren en 4 begeleiders. Op Netlog, een sociale netwerksite, hebben ze een eigen groep aangemaakt om al hun herinneringen en foto’s te posten. “Ik heb veel nieuwe vrienden gemaakt uit de rest van Vlaanderen. Daar ben ik heel blij om. Hopelijk kan ik dit jaar eens bij iedereen op bezoek.”

‘Ik ben echt trots op elke kilometer die ik gewandeld heb.’

niets te kort komen. En tegenover de leerkracht of de andere ouders heb ik ook niets te bewijzen. Het zijn vaak de armere ouders die beslissen om een dure nieuwe boekentas voor hun kinderen te kopen. Om kost wat kost te vermijden dat iemand op school merkt dat het financieel moeilijk gaat. Maar hierdoor stoten die ouders natuurlijk alleen maar op onbegrip van hun omgeving. Als je het hele verhaal kent, zijn sommige keuzes makkelijker te begrijpen, maar dikwijls oordelen we te snel over een situatie die we niet kennen”

Is Vlaanderen intussen overtuigd dat iedereen recht heeft op vakantie?

MARIANNE: “Er zijn nog steeds heel wat beleidsmakers en dienstverleners die het recht op vakantie en ontspanning verwaarloosbaar vinden. Het belang en het positieve effect is niet zo aanvaard als we zelf graag zouden willen. Vakantie is vaak geen prioriteit of wordt nog te veel als overbodige luxe gezien.

Hoe proberen jullie die houding om te buigen?

MARIANNE: “Daarvoor organiseren we regelmatig lezingen. Want zelfs op de sociale hogescholen merk ik dat de studenten niet overtuigd zijn van het recht op vrije tijd en ontspanning. Tot ze eens een middag naar echte verhalen van mensen in armoede hebben geluisterd. Voor deze vormingen werken we samen met mensen die opgeleid zijn om over hun situatie te praten, ervaringsdeskundigen. Het is belangrijk dat zij worden gehoord. En dat toch tenminste de volledige sociale sector overtuigd raakt van het belang van vrije tijd en doorbreken van isolement.”

PETER: "Daarnaast zijn we natuurlijk ook de toeristische sector aan het overtuigen dat een divers doelpubliek en ethisch ondernemen belangrijk is. We moeten werken aan een beter wederzijds begrip van soms heel verschillende werelden. Vooroordelen bestaan aan elke kant van dit verhaal. Het is onze uitdaging om die van tafel te vegen."

De mensen komen altijd terug met verhalen. Zijn er anekdotes van vakantiegangers die jullie zijn bijgebleven?

PETER: Er was ooit een kaartje binnengekomen van een kind dat schreef: 'We hadden een badkamer, net als alle andere mensen.' Dat kind had op zijn vakantie eindelijk eens het gevoel gehad dat het niet anders was. Ze hadden dezelfde kamer en dezelfde behandeling gekregen als de andere vakantiegangers. Vanzelfsprekend voor ons, maar speciaal voor dat kind."

MARIANNE: "Er heeft mij ooit iemand verteld dat hij zich van zijn jeugd niet veel kon herinneren. Maar zijn vakanties? Dat waren de mooiste memoires uit zijn kindertijd. Dat zegt voor mij genoeg. Het is belangrijk dat ook kinderen uit kwetsbare gezinnen dingen beleven en meemaken. Zodat ze iets te vertellen hebben. Maar ook om op terug te blikken als ze later volwassen zijn. Positieve herinneringen zijn erg krachtig."

Wat zijn de toekomstplannen voor het Steunpunt Vakantieparticipatie?

MARIANNE: "We bereiken steeds meer mensen en organisaties. Maar nog steeds helpen we nog maar een

tiende van alle armen in Vlaanderen. Het kan zeker nog meer worden. De sector ziet graag nog meer mensen gebruik maken van hun korting. Maar we kunnen de aanvragen nu maar net bolwerken. We zouden bovendien meer tijd willen vrijmaken voor vorming en begeleiding, verbreden van expertise en de doelgroep."

Hoe hoog is die nood aan vorming?

MARIANNE: "Je kunt mensen in armoede natuurlijk niet allemaal over dezelfde kam scheren. De toerist met een kleine portemonnee is even divers als de toerist met een groot vakantiebudget. Het is niet omdat je weinig kunt uitgeven, dat je dan maar moet gaan kamperen, bijvoorbeeld.

Er is een groot verschil tussen de zogenaamde generatie-armen en nieuwe

mensen kunnen we zeker nog beter op weg helpen. Er zijn sowieso nog heel wat groepen die we specifiek zouden willen benaderen. Alleenstaande moeders, asielzoekers, tienermoeders, allochtonen, vereenzaamde gepensioneerden, mensen met een psychiatrisch verleden, moeilijke jongeren, daklozen,... Al die groepen hebben een andere benadering en begeleiding nodig. Niet betuttelend, wel op maat."

Waarom zijn dat zo'n interessante vaardigheden?

MARIANNE: "We horen dat onze vakantiegangers vaak gemiddeld meer uitgeven dan andere logés. Dat ervaren ze in de vakantiehuizen natuurlijk als een vreemd verhaal. Zijn dat nu die armen die wij korting hebben gegeven? Maar het is natuurlijk niet aan ons om te zeg-

'Aan elke kant van dit verhaal bestaan vooroordelen. Het is onze uitdaging om die van tafel te vegen.'

armen. Die laatste groep is in armoede geraakt maar kent nog wel een andere wereld.' Zij hebben wel nog de vaardigheden om zichzelf te organiseren, zuinig te leven of tweedehands spullen te vinden. Mensen die opgroeiden in armoede zijn soms niet zo handig met hun klein budget. Bovendien komt daar bij dat ze niet goed weten wat ze van bepaalde situaties kunnen verwachten of hoe ze zich moeten gedragen. Die

gen hoe mensen hun vakantie moeten invullen of hoe ze met hun kleiner budget moeten omspringen. Als je maar 1 keer op vakantie gaat, dan hoort dat glaasje wijn of dat ijsje er ook bij. Wat genieten is, verschilt van mens tot mens. Het is dikwijls ook dankzij de korting dat een extra consumptie mogelijk is.

PETER: "Ik denk dat het heel belangrijk is dat mensen in armoede niet bij de

pakken blijven zitten. Dat gevoel heb ik soms bij bedelaars. Het lijkt alsof ze alle hoop hebben opgegeven. Dus het is vooral belangrijk dat ze nieuwe courage vinden. Een weekje vakantie kan heel wat teweeg brengen bij mensen wiens toekomst er uitzichtloos uitziet.”

MARIANNE: “We zien dat de vakantiegangers met meer zelfvertrouwen, positivisme en goesting terugkeren. Ze hebben ook zelf alles moeten regelen en organiseren. Van het verblijf tot het

te vinden in onze alsmaar ingewikkelder maatschappij. Vandaag moeten ze nog constant en overal bewijzen hoe arm ze wel niet zijn.”

MARIANNE: “Er even tussen uit, waar, wanneer en met wie je zelf wil. Dat is een recht voor iedereen. En we moeten dat recht onderstrepen voor alle mensen die in moeilijke omstandigheden leven. Want een vakantie, daar kijk je naar uit en denk je nog lang aan terug.” 🦋

De toerist met een kleine portemonnee is even divers als de toerist met een groot vakantiebudget.

transport tot de invulling van de dagen. Dat maakt dat ze sterker staan, zowel als individu als als gezin. De resultaten zijn fantastisch. Maar wel niet zo gemakkelijk om in cijfers en tabellen te gieten.”

Hoe zou de overheid het lot van mensen in armoede kunnen verbeteren?

PETER: “Het is me intussen duidelijk geworden dat de strijd tegen armoede geen opdracht is die we alleen op de schouders van het welzijnsbeleid mogen leggen. Het is de volledige maatschappij in al haar aspecten die eraan moet werken dat iedereen kan meedoen. Waar ik verder nog van droom is administratieve vereenvoudiging: één loket voor alles van cultuur, vrije tijd, ontspanning en toerisme. Want dit zijn mensen die het sowieso al moeilijk hebben om hun weg

DUBBELINTERVIEW

Peter De Wilde
is administrateur-generaal
van Toerisme Vlaanderen

Marianne Schapmans
is coördinator van het
Steunpunt Vakantieparticipatie
van Toerisme Vlaanderen

HET ROMANTISCHE TYPE

Je gaf vooral antwoord A.

Vakantie is voor jou een tijd om met je partner door te brengen. Jullie doen graag dingen met z'n tweetjes, ver weg van luidruchtige groepen. Je kiest daarom best voor een Bed en Breakfast of een rustig hotelletje.

HET ACTIEVE TYPE

Je gaf vooral antwoord C.

Vakantie is voor jou een tijd om je persoonlijke grenzen te verleggen. Je bent sportief en avontuurlijk aangelegd. Een spannende trektocht of een rondje raften schrikt jou niet af. Jij kiest daarom best voor een camping of jeugdherberg in het groen, dicht bij wandel- en fietsroutes.

VAKANTIETYPE

HET GEZINSTYPE

Je gaf vooral antwoord B.

Vakantie is voor jou een tijd om leuke dingen te doen met vrienden en familie. Hoe meer zielen, hoe meer vreugd. Vakantie hoeft niet duur of luxueus te zijn, jij zoekt vooral de gezelligheid op. Je kiest daarom best voor een camping met veel attracties en animatie.

DE GENIETER

Je gaf vooral antwoord D.

Jij bent vooral op zoek naar rust tijdens je vakantie. Je houdt van relaxen in de zon, het strand en de dijk, de gezonde zeebries en de gezellige terrasjes. Jij gaat richting kust om te genieten en je zoveel mogelijk te laten verwennen. Daarom kies je ook graag voor een hotel of een groot vakantieverblijf.

Het Steunpunt Vakantieparticipatie biedt meer dan één vakantieformule aan. Je kunt een romantisch weekendje boeken in een Bed & Breakfast of gaan barbecueën op een camping. Je kunt kiezen voor een luilekkervakantie aan zee of een actieve wandelvakantie in het groen. En de rustige ziel kan een dagje naar een museum terwijl de wildebras zich kan uitleven in een pretpark. Er is voor iedereen wat wils. Maar je moet natuurlijk eerst weten wat voor vakantietype je bent.

Wie neem je mee op reis?

- A** Mijn partner.
- B** Zoveel mogelijk vrienden & kinderen.
- C** Mensen met zelfde interesses.
- D** Ik ga alleen of met een nieuwe groep.

Hoe ziet jouw bagage eruit?

- A** Een sexy nachtkleedje of nieuwe deodorant en een feestelijke outfit.
- B** Mijn tent, slaapzak en zaklamp.
- C** Mijn wandelschoenen en mijn fiets, een goeie kaart.
- D** Mijn zonnebril, strandlaken en een stapel leuke magazines.

Wat zoek je op reis?

- A** Romantisch samen zijn.
- B** Amusement en avontuur.
- C** Actie en natuur.
- D** Rust en comfort.

Wanneer loopt je wekker af op reis?

- A** Dat hangt af van wat er die dag op het programma staat.
- B** Geen wekker nodig, onze kinderen maken genoeg lawaai.
- C** Zo vroeg mogelijk. Dan heb ik nog een hele dag voor me en pik ik de mooie zonsopgang mee.
- D** Wekker? Op reis?!

Dag 1 van je reis. Wat doe je?

- A** De stad verkennen en uitzoeken waar we 's avonds kunnen eten.
- B** Rondslenteren op de plaatselijke markt en daarna gaan zwemmen.
- C** Naar de toeristische dienst gaan om informatie over plaatselijke wandelingen en fietstochten.
- D** Mijn spullen uitpakken en als alles netjes ligt, gaan uitrusten op het strand.

Je trekt er een dagje op uit. Wat lijkt je het leukst?

- A** Kuren in Spa.
- B** Je uitleven in Bobbejaanland.
- C** Een stevige wandeling langs de Grote Routepaden.
- D** Een wandeling aan zee met een terrasje.

Hoe ziet jouw droomvakantie eruit?

- A** Een echte huwelijksreis op een tropisch eiland.
- B** Een weekendje Disneyland in het Disneyhotel.
- C** Een tocht naar Tibet.
- D** Een nacht in het duurste hotel ter wereld

Het is niet evident om voor iets te sparen als er eigenlijk al niet genoeg geld is om de maand mee door te komen. Bedragen als 200 euro lijken nog net haalbaar. Maar hoe kom je aan dat bedrag als je met een leefloon de touwtjes aan elkaar knoopt?

Toch is dat weekje vakantie aan zee of die daguitstap veel waard. Bij Verenigingen waar Armen het Woord nemen, worden er daarom spaarschema's opgesteld die zich over de maanden uitstrekken. We gingen eens luisteren hoe ze precies te werk gaan.

‘Wij sparen aan een tempo van 50 eurocent per dag.’

- Johnny, De Brug -

‘Wij sparen aan een tempo van 0,5 euro per dag. Dat klinkt bitter weinig, maar voor onze bezoekers is dat wel een hele uitdaging. Vijftig cent is iets wat veel Vlamingen gemakkelijk laten rondslingeren in huis of niet eens zouden oprapen. Maar als wij die duit elke dag in het zakje kunnen doen, hebben we na een jaar bijna 200 euro bij elkaar gespaard.

De rest van ons vakantiebudget halen we op met de bingofeesten in ons ontmoetingscentrum. Want we willen iedereen ook nog 60 euro zakgeld meegeven om iets te gaan eten of drinken. Dat zakgeld delen we wel in schijven uit aan de vakantiegan- gers, anders is het vaak de eerste dag al op.

Omgaan met geld is iets waar veel mensen in armoede mee worstelen. En we gaan natuurlijk ook niet in de chique restaurants dineren. We onderhouden een goeie band met onze zusterorganisaties aan de kust en daardoor zijn we welkom in hun sociale restaurants. Dan blijft het betaalbaar. Of we koken zelf met de groep. Dat is net zo gezellig.”

‘Iedereen had 150 euro gespaard. Daar hadden we een jaar aan gewerkt.’

- Dries, Het Lampeke -

‘We zijn vorig jaar met 25 bezoekers op vakantie geweest.

Elke deelnemer had 150 euro bij elkaar gespaard. Daar hadden we een volledig jaar aan gewerkt.

Het heeft enorm veel moeite gekost om ieders spaarkaart vol te krijgen. Maar daarmee was onze vakantie natuurlijk nog niet volledig betaald.

De rest van ons budget halen we op door samen activiteiten te organiseren. Iedereen zet zich in om van onze spaghetti-avond en tombola een succes te maken. Het is de perfecte voorbereiding op onze reis. Als we vertrekken hangt de groep al goed samen.

Dit jaar willen we de drempel verder verlagen. Voor een groep mensen die bijna nog nooit een stap buiten Leuven hebben gezet. Maar om die mee te krijgen, moeten we verder zakken met onze prijs. We gaan 50 euro bij elkaar sparen voor een midweek vakantie. Het wordt een sobere vakantie. Maar het is belangrijk dat we de meest kwetsbare mensen meekrijgen.”

‘We geven een all-in-prijs. Anders blijft het constant stressen over geld.’

- Peter, De Lage Drempeel -

‘Voor alle uitstappen die we organiseren, geven we de deelnemers een all-in-prijs. Dan zijn ze veel meer op hun gemak. Anders blijft het constant stressen over geld. Wij gaan voor 150 euro een weekje op reis en voor 15 euro op weekend. De kostprijs is ongeveer dezelfde als thuisblijven. Maar dan nog moeten we altijd nog een paar mensen helpen om mee te kunnen.

We hebben heel goeie contacten met bedrijven en private sponsors. We merken wel dat de ene doelgroep gemakkelijker steun krijgt dan de andere. Kinderen die in armoede opgroeien hebben een hoger knuffelgehalte dan daklozen of gepensioneerden. Daarom doen wij er ook alles aan om onze financiële partners bij te scholen over de problematiek van armoede in ons land. Ik vraag hen altijd of ze het doen uit medelijden of uit waardering voor hun medemens. Het is belangrijk dat ze meer doen dan alleen maar een dagje Sinter-

klaas spelen voor onze mensen in armoede. Wij willen dat ze ook begrip tonen voor hun situatie.’

800 000

Eén Vlaming op zeven (14,5%) leeft in een gezin dat zich geen weekje vakantie kan veroorloven. Het doelpubliek bestaat dus uit meer dan 800.000 mensen.

30-95%

De attracties en vakantieverblijven verlagen hun prijzen en geven 30 tot zelfs 95% korting op hun normaal tarief.

60%

Het zijn vooral gezinnen die van het aanbod gebruik maken. Ruim 60 procent gebruikt de kortingsformule om op reis of uitstap te gaan met de kinderen.

1/2

Zowat de helft van de vakantiegangers kan zich met een wagen verplaatsen. Niet altijd omdat ze er zelf één hebben. Er worden ook auto's geleend of bereidwillige chauffeurs in de vriendenkring aangesproken.

77

procent van het publiek kan niet op vakantie of uitstap zonder de korting via het Steunpunt Vakantieparticipatie.

441

Er zijn intussen al 441 toeristische partners op de kar gesprongen.

90 000

Het aantal boekingen is de afgelopen tien jaar naar bijna 90.000 gestegen.

1150

Meer dan 1150 Vlaamse sociale organisaties hebben een lidkaart van het Steunpunt Vakantieparticipatie. Zij zorgen ervoor dat de korting terecht komt bij de mensen die het nodig hebben.

5

De vakanties duren gemiddeld 5 dagen. Meer dan 80 procent trekt naar de Vlaamse kust.

600

Meer dan 600 volwassen Vlamingen boekten in 2010 via het Steunpunt Vakantieparticipatie de eerste vakantie.

43

procent van de vakantiegangers kookt op hun vakantie alle maaltijden zelf. Op die manier kunnen ze de kosten drukken.

=

Mensen in armoede verwachten hetzelfde van hun vakantie als anderen: rust, plezier en zorgeloos genieten.

1/2

Voor meer dan de helft van de vakantiegangers is de korting niet voldoende en helpt er nog iemand betalen. Dat kan een OCMW, een vriend, een werkgever, een familielid of een armenorganisatie zijn.

505 665

In 2009 ontvingen toeristische partners 505.665 euro inkomgeld aan sociaal tarief.

59

Het publiek van het Steunpunt bestaat uit 59 verschillende nationaliteiten.

5

procent van de Vlamingen werkt in de toeristische sector.

181 000

Er zijn in totaal 181.000 toeristische slaapplekken in Vlaanderen.

Mag het ook GRATIS

Weggeeftickets voor pretparken, evenementen of spektakels. Kampen, reisjes en uitstappen voor 0 euro. Het klinkt als muziek in de oren, maar er zitten een paar valse noten op dat schoon liedje. Want dit is een discussie die in de sector al veel stof heeft doen opwaaien: Mag het ook gratis? Wij vroegen het aan twee experts.

Jos Hermans zegt JA

Stichting LEF
(Life Entertainment Foundation)

'Mensen die het niet breed hebben, beperken zich in hun uitgaven tot het hoogstnoodzakelijke. Leuke dingen zoals vakantie, cultuur en vrije tijd worden al snel geschrapt. De interesse is er wel, maar de prijzen liggen veel te hoog. Zelfs een ticketje van 5 euro is voor een gezin van vier personen nog altijd 20 euro. En dat is veel geld.

Daarom vinden wij het fantastisch als we eens een gratis avond voor kansarmen kunnen organiseren. Niet alleen met gratis entree, maar ook met gratis drank en snoep. Dan vragen we bijvoorbeeld meteen ook sponsoring. Op die manier wordt het één groot feest voor iedereen. Het is echt niet omdat het gratis is, dat het minder geapprecieerd wordt. Wij werken met sociale organisaties samen die weten wie ze een plezier kunnen doen met die tickets. Iedereen komt opdagen.

Maar wie toch liever in alle anonimiteit van een voorstelling geniet? Op een zelf gekozen datum? Die kan dat. Maar die service bieden we niet volledig gratis aan. Daar mag een financiële inspanning tegenover staan.'

- Jos Hermans -

'Het is echt niet omdat het gratis is, dat het minder geapprecieerd wordt. Integendeel.'

'Als je zelf een deel betaalt, krijg je ook veel meer keuzevrijheid.'

- Marja Hermans -

Marja Hermans zegt NEE

Fonds Vrijetijdsparticipatie

'Wat gratis is, wordt minder naar waarde geschat. En dan ga je er ook minder verantwoordelijk mee om. Dan kun je op het laatste moment veel gemakkelijker beslissen om af te zeggen. Bovendien vinden we dat mensen met een kleine portemonnee ook bereid moeten zijn om in hun vrije tijd te investeren. Ze moeten er een inspanning voor willen leveren, ook financieel. Maar wel binnen de grenzen van hun budget.

Wij werken meestal met de 80/20 regel. Op die manier betalen de armen nog een vijfde van de prijs en leggen wij of de gemeenten de rest bij. Aan grote spelers en festivals wordt gevraagd om ook een inspanning te leveren van veertig procent. Op die manier krijgen de organisators nog steeds 60 procent van de normale prijs. En daar kunnen ze een behoorlijke service voor geven. Als het gratis is, dan krijg je alleen maar de overschotten. Als mensen in armoede zelf een deel betalen en wij bijpassen, krijgen ze meer keuzevrijheid.'

‘Nee het is niet gemakkelijk. Ik zit niet alleen zonder vent maar ook zonder geld.’

Ik zie de zomer niet graag dichterbij komen. Niet alleen omdat de kinderen dan full-time thuis zijn om het kot op stellen te zetten, maar vooral omdat ik ze constant moet teleurstellen. Na een week zijn ze uitgekeken op de plaatse-lijke zwembijver. En dan beginnen ze te zeuren. Ik ken intussen al honderd verschillende manieren om nee te zeggen. Maar blij word ik er natuurlijk niet van.

‘Ik ken intussen al honderd verschillende manieren om nee te zeggen.’

Dit jaar zou het anders worden. Ik was erin geslaagd om via het Steunpunt Vakantieparticipatie een vakantie van vijf dagen te boeken. Net als alle andere kinderen van hun klas, gingen die van mij deze zomer eindelijk ook eens op reis. “Het zou me deugd doen,” had de sociaal werker gezegd. “Want het was veel te lang geleden. We hadden het eens nodig. Wat quality time met het gezin. Het zou ons iets geven om naar uit te kijken en achteraf nog maanden van te genieten.” Ik geloofde erin. Het zou fantastisch worden.

Jorre, Stien en Tuur waren begonnen met nog 37 nachties slapen. De laatste nacht kreeg ik ze bijna niet meer in bed. Maar het was geweldig om ze zo uitgelaten te zien. Het kriebelde ook bij mij. We gingen op vakantie. En we hadden er zin in.

Maar de volgende ochtend gaat het op het eind van de straat al mis. Wanneer

ik met mijn drie kinderen, buggy, twee grote tassen en een reisbedje eindelijk tot aan de bushalte geraak, mag ik al terugkeren. Tuur heeft in zijn broek geplast en Stien is haar knuffel vergeten. We maken rechtsomkeert. Tuur krijgt een frisse broek. Stien haar beest. En we kunnen opnieuw vertrekken.

“Lijkt me niet gemakkelijk, zo in je eentje met drie kinderen,” zegt een man op het perron terwijl ik de kinderen bij de hand probeer te houden. Maar medelijden is nu echt wel het laatste wat ik nodig heb. “Ach, we redden ons wel. Ze zijn vandaag gewoon een beetje wild omdat we op vakantie vertrekken.” Ik blijf beleefd, maar vanbinnen schreeuw ik het uit. “Nee, het is niet gemakkelijk. Want ik zit niet alleen zonder vent, maar ook zonder geld. We moeten elke maand knippen en plakken om alle rekeningen te betalen. Maar we vonden toch dat wij ook eens op vakantie mochten. Zelfs al is dat superlastig in mijn eentje. De hele zomer thuisblijven is ook niet gemakkelijk!”

Ik probeer in een goed humeur te blijven en ik vertel hem over onze vakantieplannen terwijl ik mijn drie deugnieten zo dicht mogelijk probeer te houden. “Altijd leuk, zo’n paar dagen aan zee. Daar kom ik altijd ontspannen van terug,” antwoordt hij beleefd. Ik kijk hem bijna verbaasd aan. “Al die ontspanning die ze mij beloofd hebben, wanneer begint die eigenlijk?”

els

alleenstaande moeder
van 3 kinderen

In het volgende nummer...

Beschikbaar vanaf

2021

ter gelegenheid van 20-jarig bestaan
van Steunpunt Vakantieparticipatie

COLOFON

Dit magazine werd bijeengeschreven ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van het Steunpunt Vakantieparticipatie. Het Steunpunt Vakantieparticipatie is een dienst van Toerisme Vlaanderen.

Coördinatie: Marianne Schapmans

Redactie & interviews: Vanessa Debruyne
Fotografie: Hanne Ninclaus, Ans Brys, Wendy Vandeputte, e.a.

Concept & vorm: Ilot - grafisch ontwerp

Redactieteam: Vanessa Debruyne,
Liselotte Courtens, Toon De Rijck, Danny Horemans, Marianne Schapmans, Anne Smits, Debbie Van Roy

Druk: Druk in de Weer, Gent. Dit magazine werd gedrukt op kringlooppapier en met vegetale inkten. Oplage: 2000 exemplaren

Met dank aan iedereen die aan dit magazine heeft meegewerkt. De reportage werd mogelijk gemaakt door Planckendaal en Likamboté.

Toerisme Vlaanderen

Steunpunt Vakantieparticipatie

Grasmarkt 61 - 1000 Brussel

info@steunpuntvakantieparticipatie.be

www.steunpuntvakantieparticipatie.be

V.U. Peter De Wilde,

administrateur-generaal Toerisme Vlaanderen

Wettelijk depot: D/2011/5635/71

Opening van de 300ste vrijetijdswinkel.

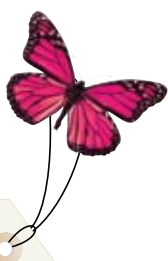
De sociale reisbureau's voor maatschappelijk kwetsbare groepen waren vanaf de opstart een spetterend succes. Ze zijn laagdrempelig, vragen minder administratieve rompslomp en bewijslast en zorgen ervoor dat steeds meer mensen toegang krijgen tot vrije tijd, ontspanning en vakantie.

Alle vakantieverblijven doen mee.

Het sociaal tarief is de normaalste zaak van de wereld geworden in de toeristische sector. Toerisme Vlaanderen heeft alle hotels, campings, vakantiehuysjes en B&B's in Vlaanderen kunnen overtuigen om korting te geven via het Steunpunt Vakantieparticipatie.

De Vlamingen zijn overtuigd.

Uit een universitair onderzoek kwamen verpletterende cijfers. 98% van de Vlamingen is overtuigd van het recht op vakantie voor iedereen. Ruim driekwart van de mensen in armoede hebben al eens gebruik gemaakt van de korting. 80 % daarvan zegt dat de vakantie voor een enorme boost aan positieve energie heeft gezorgd.

10 jaar Steunpunt Vakantieparticipatie

Dit magazine werd bijeengeschreven ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van het Steunpunt Vakantieparticipatie. Het Steunpunt Vakantieparticipatie is een dienst van Toerisme Vlaanderen die in een vakantieaanbod voorziet voor mensen in armoede.

Toerisme Vlaanderen
Steunpunt Vakantieparticipatie
Grasmarkt 61 - 1000 Brussel
info@steunpuntvakantieparticipatie.be
www.steunpuntvakantieparticipatie.be

